

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Это цифровая копия книги, хранящейся для потомков на библиотечных полках, прежде чем ее отсканировали сотрудники компании Google в рамках проекта, цель которого - сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских прав на эту книгу истек, и она перешла в свободный доступ. Книга переходит в свободный доступ, если на нее не были поданы авторские права или срок действия авторских прав истек. Переход книги в свободный доступ в разных странах осуществляется по-разному. Книги, перешедшие в свободный доступ, это наш ключ к прошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все примечания, комментарии и другие записи, существующие в оригинальном издании, как наименование о том долгом пути, который книга прошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использования

Компания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы перевести книги, перешедшие в свободный доступ, в цифровой формат и сделать их широкодоступными. Книги, перешедшие в свободный доступ, принадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые действия, предотвращающие коммерческое использование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас о следующем.

- Не используйте файлы в коммерческих целях.
Мы разработали программу Поиск книг Google для всех пользователей, поэтому используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- Не отправляйте автоматические запросы.
Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного перевода, оптического распознавания символов или других областей, где доступ к большому количеству текста может оказаться полезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем использовать материалы, перешедшие в свободный доступ.
- Не удаляйте атрибуты Google.
В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он позволяет пользователям узнать об этом проекте и помогает им найти дополнительные материалы при помощи программы Поиск книг Google. Не удаляйте его.
- Делайте это законно.
Независимо от того, что Вы используете, не забудьте проверить законность своих действий, за которые Вы несете полную ответственность. Не думайте, что если книга перешла в свободный доступ в США, то ее на этом основании могут использовать читатели из других стран. Условия для перехода книги в свободный доступ в разных странах различны, поэтому нет единых правил, позволяющих определить, можно ли в определенном случае использовать определенную книгу. Не думайте, что если книга появилась в Поиске книг Google, то ее можно использовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских прав может быть очень серьезным.

О программе Поиск книг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне доступной и полезной. Программа Поиск книг Google помогает пользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый поиск по этой книге можно выполнить на странице <http://books.google.com/>

14767

10.6.26 / 1479

Baldwin

AURUM 803602

Superius & Inferius

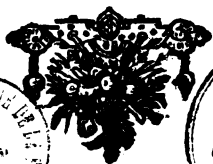
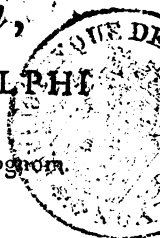
AURÆ

Superioris & Inferioris

Hermeticum,

CHRISTIANI ADOLPHI
BALDUINI,

S. R. I. AcaDEM. Nat. Colleg. Cognom.
Hermetis.

AMSTELODAMI

Apud JOANNEM JANSONIUM à
WÆSBERGE. MDC LXXV.

Hermes.

*In superiori Sphæra est in medio
fontis
Vena, quæ est Philosophorum Re-
gula prima.*

Consummatissimâ Doctrinâ

Acerrimâ Iudiciô, incomparabili Experientiâ

et in *diversis* Usu

et in *diversis* Illustribus

S. R. Imp.

ACADEMIÆ

Naturæ Curiosorum

STATORIBUS.

Magnifico.

Dn. PRÆSIDI,

Ac Excellētissimis

Dnn. ADJUNCTIS

Et Collectoribus Ephemeridarum, cæteris-

que gravissimis

Dnn. COLLEGIS,

Patronis, Collegis & Fautoribus

honoratissimis.

S. P.

HERMETEM TRIS-
MEGISTUM esse il-
lum, quem Latini *Mercuri-*
um, *Tannum* Phœnices,
Ægyptii *Sab*, Alexandrini *Thoth*,

D E D I C A T I O.

~~Egum~~ Græci olim dixerunt ; Immo *Hermetem* omnium mortalium eâ ætate si vè immensam ingenii capacitatem si vè denique propagandæ ad posteram gloriæ, benequæ de humano generi merendi desiderium spectes , primum fuisse , doctissimi ævi omnis voce consonâ approbavere. Vid. *Steuchus Eugubinus*, *Episc. Kifam. sedis Apost. Bibliothec. Tom. 3. lib. tit. 4. c. 3.* *Samuel Bochart. in Geograph. Sacr. si vè Phaleg p. 68.*

Cæterum , ut Linguarum insanarum tanta fuit semper temeritas , ut nec ipsi Numini parcant : sic fortunam quoque istam expertus , quem prædicamus **HERMES** est , negantibus illis , (in quibus , quod primus eam fabulam edidisset in vulgus , quasi *Georg. Becanus* familiam ducit) interfuisse unquam rebus humanis : contra ea assertentibus his (quibus eum facit *Dn. Heron. Conring. d. Hermeti. Egypt. Medic. c. 3.*) Chemiam à primis artificibus non *Hermeti* sed aliis Inventoribus attributam esse.

Qua

D E D I C A T I O.

Quas eorum animadversiones ut probare non possumus certe; sic peculiari nuper scripto vindicavit egregiè celeberrimus Vir, *Olaus Borrichius*: non literarum tantum, sed & disciplinarum artiumque Inventorem extitisse **HERMETEM**, *Platonis Philonisque, Byblii, Tullii item & Didgori Siculi*, aliorumque complurium autoritatibus prolixè ostendens.

De familiâ autem ejus minimum est, quod scimus, & sunt posita in incerto, quæ memorantur. (Vid. *P. Scherlag, S. J. in Antiqua. Hebr.*) nisi, quod in *Asclepio*, libro à se confecto, de se ipsa fatetur: Ayum sibi fuisse *Mercurium Majorem*. E monumentis autem rerum gestarum, Vetusstatisque exemplis imprimis probare satagit *Dn. Wilh. Christoph. Kriegsmannus in Taus p. m. 6.* *Noachi* nepotem, *Chamique*, filium, *Canaanem*, Progenitorem illum *Phœnicum Aegyptiorumque eundem fuisse*. Sed relinquimus nos ista meritò Autoribus suis. Fuit tamen Auditor *Noachi*,

D E D I C A T I O.

Chusi Præceptor, ejusque libetorum
Ifidis Osiridisque Præfectus ac Consilia-
 rius, ref. *Dn. Outh. Heurnio Profess.*
Leydens. in Barbar. Phil. Antiqu. lib. 2.
cap. 27. Τετομύρις, qui ob triplicis
 regni Mineralis, Vegetabilis, Anima-
 lis, imò ob triplicis in unacreatâ essen-
 tiâ subsistentiæ indagationem, in qua
 vñ omnem Vegetabilis, Animalis &
 Mineralis Naturæ exploravit, Pater Phi-
 losophorum dici meruit. *Aphor. Basil.*
seu Can. 1. Herm. Nicol. Nig. Hapel:
 vel, ut *Gesaldinus Arabs de Sapientibus*
Ægypti explicat, qui Propheta, Rex
 & Philosophus fuit.

Quam autem insatiabilis in Homine
 cōmmentandi cupidō, quanta industria
 fuit? Nam, si fides *Jamblichō, l. 6.*
 ex *Seleuco* referenti, de *Mysteriis Æ-*
gyptiorum tricies sexies mille libros ille
 cōfecit. (Quos, quem nominavi,
Bochartus p. 68. tamen Versus interpre-
 tatur:) utut, eorum accuratē nume-
 rum iniens, XLII omninò recenscat
Clemens Alexandrinus, Stromatum 6.
 è qui-

D E D I C A T I O.

è quibus duo tantùm hodie extant, *Py-
mander* alter, alter, quem & suprâ ad-
duxi, *Asclepius*. Vid. *Aur. Vell. Gui-
lielm. Mennens. p. m. 12.* Fertur & hu-
jus esse *Tabula*, illa, *Smaragdina* di-
cta: Cujus initium: *Verum est, & ab
omni mendaciorum involucro remotum,
quodcunque inferius est, simile est ejus
quod est superius &c.*

Equidem sunt, qui in dubium vo-
cent, eamque *Bernardo Canesio*, Al-
chymistarum primo, velint assertam,
quam in sententiam ipse pedibus ivit
P. Kircherus, in *Oedip. Ægypt. class. 10.
c. 7.* At enim, ne latum illa quidem,
quod ajunt, unguem ab inscriptione istâ
abit, Characteribus Copticis prope
Memphim, Saxo insculptâ: (quem-
admodum *Schatta Copita Memphitanus*
scribit.) *Cælum sursum, Cælum deor-
sum: Astra sursum, Astra deorsum;
quod sursum, omne id deorsum. Hæc
cape & beaberis, & deinde, quod nec
ipse diffitetur Kircherus, est hæc Ta-
bula Theoria Thesauri totius Naturæ.*

D E D I C A T I O .

Ægyptii igitur quòd *Chemiam* *Hermeticam* ipsi *Sapientiam* vocent, ex eò minimum videbitur posse confici hoc: Eundem *Hermetem* esse, quem & Principem ponant, fontemque existiment, undè ea ad alios postea scientia demanavit.

Ac (ut ingenuè istud dicam.) ad me quidem. Neque enim eam laudem, tam futurus ingratus nunquam sum, qui & *Tabula* isti, *Virisque*, qui sapientissimis *Commentariis* illustrarunt, detraxero. Quamvis juxtà idem censuerim pariter: non tam circum *Aurum* metall. versari, quod elaboraret, quàm *Medicinam*: quæ non *Auri* tantùm, sed & aliorum omnium, tam superiorum, quam inferiorum, corporum vires complectitur atque concludit.

Ac Annus jam admodùm est, ex quo de A U R O A U R Æ nonnulla luci publicæ committenda existimavi. Primitias voco, quòd id scripti genus antea non dedissem. Nomen, ut lacerem, spontè occultaveram, nisi quòd
Ana-

DEDICATIO.

Anagramma id continerer, quod tùm
legi in fronte voluiffem :

Sic (infra, fupra,) Sol duplus abun-
dat in Auris. Sed non paffus eft ille,

INCLYTA ACADEMIA! fa-

vor, quamque optare facilius, quam

perere, mihi ausus fuiffem, majori so-

litò, Humanitas tua. Tantùm enim

tantillum **TIBI** laborem fieri! qui &

tantum Autori fuo pareret Decus ac no-

men, ut ad Confortium tantæ Societa-

tis alliceret: verò humaniffimis verbis

pertraheretque loquomque *Ephemer-*

idibus Tuis, Cedro dignis, auctum à

me, inferiuperes luthi manu ac Stylo

SIRII, Interpretis Tui. Patere, Ex-

cellentiffime Vir, **HENRICE**

VOLLEGNAD, immortale nomen

Tuum à me profanari velut, leveque

hinc chartas famam fibi auctoritatemque

aliquam polliceris.

Nec indignaberis, legi huc, quidem;

æternis in Nobiliffimum Ordinem me-

ritis fempervivere,

A 5

Magni-

DEDICATION.

Magnifice PRÆSES ac AR-
GONAUTA,
JOHANNES MICHAEL
FEHR!

Sic est enim in me meritum Tuum. Per
TE honores ac ornamenta ista sum
consecutus! TU, ex autoritate Tibi
singulariter concessa, me addidisti Tan-
tæ huic *ACADEMIÆ* mem-
brum! TU proclamasti! TU, quo
non sustinuissem sperare unquam, in-
videndo *HERMETIS* Cognomen-
to auxisti! Denique hoc egisse videris,
ut, quem beneficiis certaturum credi-
disti fortasse, istum hoc modo animum
superares, unâ, quam auferre non pos-
set, memoriâ tanti beneficii mihi re-
lictâ, quam vel sic gratus, quamdiu
superero, depositurus nunquam etiam
sum.

Quemadmodum unum id itaque
hactenus contendi, ut, cum despera-
rem Filii nomen, *HERMETIS*,
saltim me Imitatorem probarem ac dis-
cipulum: sic, quas relictas mihi cer-
ne-

D E D I C A T I O .

nerem , horas collocandas ita existimavi ,
ut resumpto in manus de *Auro Aure*
superioris vi Magnetis universalis attra-
cto , isti scripto *Aure inferioris* , h. e.
Materiæ nostræ universalissimæ , adde-
rem *Aurum*. Quod utrumque mihi
Hermeticum est.

Sed jam reddenda & de *EMBLE-*
MATE mihi non minùs videtur ratio
esse. Nam & alatum ibi videtis Circu-
lum Hieroglyphicum , & Cistam & So-
lem , & Lunam , & si quæ alia occur-
runt. Nempè notat Duplicem Mundi
Spiritus Circulus : Liquidum alterum
seu *Hermetis* , quam vocant , *Avicu-*
lam ; alterum Coagulatum. Includit ,
in se latens , ille *Aurum superius* , cir-
cumque in aëre volitans , perindè ut
Avicula , à Magnete Philosophico , ja-
cente in Cista , attrahitur. Per hunc au-
tem *Magnetem* nostram fertilem *Auri*
inferioris , innuere libet. Sol , cum igneo
Trigono , & cum aquoso Luna , Spi-
ritus Mundi & utriusque *Auri Aure* sunt
Parentes atque designant.

A 6

Nec

D E D I C A T I O.

Nec mutum idem volui esse hinc ut *SURSUM* inscripsi, sic *DEORSUM* curavi subscribendum. Quô ipsô cum *Hermetica* mihi *Tabula* significatur: *Quod est superius, est sicut inferius*, &c. tum verò Philosophicum istud *Ægyptiorum*: *Cælum supernum, Cælum infernum, Astra superna, Astra inferna. Hæc accipe vel RETRORSUM*, vi *Magnetis universalis* ex *Aura superiore*, (vel *EORSUM* & *SEORSUM* ex *Aura inferiore*.) *Beabitur* enim, qui contentos ibi *Trigonos* Δ & ∇ gemino noverit includere.

Age itaque, cum sit mihi decretum *Hermetis* nomen, & *Honori Mercurii Philosophici nostri*, velut *Hermam*, sacrum jubeo esse istum *Tractatum*.

Statuo *Hermam* istum, annuente *Serenissimo Electore Saxon. Domino* *Domino Clementissimo*: Cui & *Ipsi* pro *Hermetico Symbolo*: *SURSUM DEORSUM*. Ut ut piè, intelligat magis & *Christianè*. Statuo *Hermam* istum, ammonitu *Inclutæ Academiæ Vestræ*:

O HER-

DEDICATIO.

O HERMETICÆ *Veteris Sapientia*,
LUMINA atque ATLANTES!

Erant Statuæ *Hermæ*, *Mercurii* imaginem referentes, quas Eidem olim sacras, in publicis itineribus ponebant, quarumque permutari poterant Capita. Et ambiguae sunt viæ, in quibus positus meus dedicatusque *Hermes* hic est. Cui, quod magis idoneum Caput, id est, principium ac fundamentum *Mercurii* nostri *Hermetici*, sit, applicare qui volunt, faciant age per me liberum esto.

Ad *Hermas*, coniectis ex tempore lapidibus ab his, qui præterirent, acervi fiebant, qui & ipsi *Mercurio* sacri.

VIRI Magni, Incomparabiles COLLEGÆ: Construite & Ipsi ad *Hermam* meum *Hermacas*. Quisque lapidem conferat id est mutet, demat, addat, sed amicè, sed candidè, Philosophiceque, quod Lex nostra Academica XII. jubet.

Quod si, præter opinionem fuerint

DEDICATIO.

tamen, quæ invidiosè detrahant de eo, aut contaminent manus; Sunt sacraria Vobis: *Ephemerides* sunt. Hùc inlatus insertusque non timebit, quæ aut volent turbare, aut deicere manus, intra istum Sapientiæ velut sinum, sine offensâ tutus atque tranquillus. Cui, quô debeo, animô committo consecroque.

Est Homo Homini *Deus*. Et estis Vos *Di*, quia *Æsculapii* atque *Apollines*. Sinite, in posterum Nuncius Vobis, aut, si vultis, *Hermes* atque *Mercurius* sum. Perscrib. Haynæ, è Museo, die natali meo XXIX. Jun. qui (*Cœlio secundo Curione de Bell. Mel. p. m. 430.* referente,) à Melitenfibus olim Mensis *Hermeti* sacer habitus est. Anno c15 15c LXXIV.

*Inclita S. R. Imp. Academia Naturæ-
Curiosorum*

Cultor & Collega ad quævis
servitia devinctissimus

Christianus Adolphus Balduinus,
d. *Hermes*.

In Li-

In Librum de Auro Auræ & ejus
Appendicem de Phosphorô Her-
meticô.

C. A. Lib. Bar. à F.

Viderat Hermetis nostri modo Musa labores
Et mirata, suo talia verba refert:
Iam Tua, docte senex, gemmata tabella recedat,
Hic liber, in parvô, nobiliora docet:
Aurum hic immensi fluitans per limina Olympi
Exhibet, & flores, & sine nocte diem.

In Aura Aurum.

Detulit ad Divos, Librum hunc con-
spexit ut HERMES.

In partes varias atque Helicon trahit.
Præside res eguit, poscitque ab Apolline
Nomen.

Qui tandem variè sic meditatus ait:

VIRGULA, parve Liber, mihi DIA vo-
caberis: AURUM

Indice Te, Tellus quod nequit, AURA
dabit.

Flora aderat, memoransque suum decus
addit honores:

Nunc mihi perpetuum Ver, nisi fallor
adest.

Sic

Sic Dea lata refert. Cui cætera turba Deo-
rum;

Ergone mors etiam Floribus inquit, ab-
est?

Imò Homini meditamur idem, superaddi-
dit Hebe.

AURI sacra fames, nunc mihi, sit ne
refer.

De Phosphoro Hermetico.

DE sine Perpetui mirari Luminis usum :
Perpetui Liber hic Luminis instar erit.

*Aurum Aurat & Phosphorum
Hermeticum seu Laborem verè
Hermeticum & studium merè
Curiosum commendare debuit.*

Melchior Friebe; Phil. & Med.
Doctor, Præfecturæ Haynen-
sis Physicus. S. R. I. Academiæ
Naturæ Curiosorum Collega.

PRO-

P R O O E M I U M.

Agnoverunt prisci Philosophi, agnoscimus & nos libenter, & in infimis suprema, & in supremis infima: in Caelo quidem terrena, secundum causam, modòque cœlesti: in terris verò Cœlestia, modò terrenò. Vid: Proclus de Sacrificio & Magiâ. Unde in terrâ intueri quidem licet Solem, Lunam ac cœteras Stellas, sed pro qualitate terrenâ: in Cælô autem plantas, lapides, metalla, mineralia, pro cœlesti naturâ. Lumine itaque Hermetice Philosophiæ omnia naturalia superiora cognoscuntur per inferiora & inferiora per superiora. Hæc Harmonia est illa catena aurea, quâ inferiora superioribus connectuntur, gubernantur, imò mutuò attrahuntur. Annon vides, quàm mirabilis sit Elementorum lusus? Quam contraria etiam, mediante alterò, ambiant se?

Quo-

Quomodò ignis aqua, aqua igni, terra aëri, aër terra conjungantur? Et quomodo Mundus hâc discordi rerum velut concordia conservetur? Motus Antonius Mizaldus Monlucianus Gallus his, superiori seculò, rationibus est, ut Harmoniam superioris & inferioris una cum admirabili fœdere & sympathiâ rerum utriusque Parisiis ederet: Moti & juxta mecum his sunt Scrutatores omnes Natura, ut Catenam hanc superiora inferioribus connectentem amplecterentur. Quam enim qui sciverit, vel, Agaziëlis Arabis testimoniò, Mysteriorum maximum penetrabit.

Quod cum Hermetis Patris nostri Tabula illa, dicta Smaragdina perfectissimè doceat, eamque ego scripto isti, de Auro Auræ, meo fundamentum esse voluerim; opera me facturum precium duxi, si, qualem, ex contextu
Phæ-

Phœnicio, delineavit Kriegsmannus, eam ego huic loco, sit se habentem, insererem: 1. Verè, non fictè, certò, verissimèque ajo. 2. Inferiora hæc cum superioribus illis, istaque cum iis vicissim vires fociant, ut producant rem unam omnium mirificissimam. 3. At quemadmodum cuncta educta ex uno tuere verbo DEI unius: sic omnes quoque res perpetuò ex hac unâ regenerantur dispositione Naturæ. 4. Patrem ea habet Solem, matrem Lunam: ab aëre in utero quasi gestatur, nutritur à terra. 5. Causa omnis perfectionis rerum ea est per Universum hoc. 6. Ad summam ipsa perfectionem virium pervenit, si redierit in humum. 7. In partes tribuit humum, ignem passam, attenuans densitatem ejus, re omnium suavissima. 8. Summâ ascende ingenii
fa-

sagacitate à terrâ in Coelum, inde-
 que rursus in terram descende, ac
 vires superiorum inferiorumque
 coge in unum, sic potiùs gloriâ
 totius mundi, atque ita abjectæ for-
 tis homo ampliùs non habere.
 9. Ist hæc jam res ipsa fortitudine
 fortior existet: corpora quippe
 tam tenuia, quàm solida penetran-
 do subiget. 10. Atque sic quidem,
 quæcunque mundus continet,
 creata fuere. 11. Hinc admiranda
 evadunt opera, quæ ad eundem
 modum instituntur. 12. Mihi
 verò ideò nomen Hermetis Tris-
 megisti impositum fuit, quòd
 trium mundi Sapientiæ partium
 Doctor deprehensus sum. 13. Hæc
 sunt, quæ de Chymicæ artis præ-
 stantissimo opere consignanda
 duxi.

*Ceterum Literato ego sistam
hîc Orbi*

A U R U M

Superius & inferius

A U R Æ

Superioris & inferioris

Hermeticum.

Per Auram superiorem intelligo aërem simplicem, ut Elementum: per Auram inferiorem aërem coagulatum, ut Elementatum. Utrisque extrahi Aurum Philosophicum potest. Utrunque Aurum est, illud superius & remotum, hoc inferius & propinquum, Unum tamen Aurum Hermeticum nostrum!

C A P I T U L U M

De Aurâ in genere.

Velut igitur Aër vel Aura Instrumentum illud Mundi & delator universalis nostri Spiritus est: Unde, *Trismegistus*: Ventum,

tum, id est, Aërem, inquit, portasse illum in ventre suo: sic in Capite 1°. Auræ, vel Aëris superioris nomine, Elementum illud intelligimus, primigenium, transparent, tamque levitatis, quam ponderis expert, impermutabile ac perpetuum, frigore præditum naturali, nisi situum & commistorum robore impediatur: Poris autem ubivis refertum, & hæcenus extensionem aut compressionem sui tolerans: *Joh. Babb. Helmontius*, in *Turn. Pest.*, infra cælum ac supra aquam terramque existens: uti loquitur *Scaliger*, de *Subtilit. Exercit.* 27, non obstante, quod *Isac. Vossius* de *Mot. Mar. & Ventor.* c. 21. p. 49. in Macrocosmo fabellam vocet quatuor Elementorum recensitionem: Aërem verò nil aliud, quàm aquam seu humorem dilatatum, ad legem æquilibri quaquaversum se extendentem; Mariam autem præcipuum aëris fontem esse & tantò quidem magis Soli subjecta; moverique aërem secundum dictos Maris diversos Motus.

Neque tamen Elementaris hic aër Orbibus inclusus coelestibus est, *Tych. Brahe* l. 1. *Ep. Astr. p. m.* 100. sed in tribus suis regionibus, supremâ videlicet, mediâque atque infimâ movetur, ac à superficie terræ & aquæ ad summitates usque nubium currit. Ac licet verissima illa *Scaligeri* sint: Aërem nostrum aquam esse mistum: quod nî fieret, occideret utique: uti hinc non ineptè con-

clu-

cludit *Magnus* ille *Albertus* : non exinde tamen aquæ dici merebitur species : utut *P. Lamb. Daneus Phil. Christ. tr. r. c. 9. p. m. 34.* diversum ab âquâ elementum esse Aërem neget. Quo nomine *Andr. Libavio, de Univ. et Orig. Rer. Cond. l. 1.* meritô ille vapulat.

Vivit Aër in igne, hic in aëre, in Terrâ Aqua, in Aquâ Terra, & denique Aqua in Aëre. Purgat Aërem Ignis Aquam Aër, Terram Aqua; quolibet, ignis beneficiô, cæteris claritatem sui communicante. Cùmque, Elementa qui quæsierit pura in Mundo, oleum perditurus juxta & operam sit, quid, quò credere minùs liceat, impedit: esse id, quod Aërem dicimus, Aquam tenuem, Ignem item Auram tenuem, similiter Aquam Terram tenuem, istam autem, ignem crassum? Et è contrario: terram congelatam aquam, aquam aërem congelatum, aërem ignem addensatum? Vid. *Alphonsi Regis Clav. Sap. in Theatr. Chem. Vol. 5. p. m. 861.* Hic aër fit Lympha, ex Lymphâ fit terra, & ex terrâ fit aqua. Quæ singula exemplis probat *Drebbelius, de Natur. Element. Tractatu.* Igitur, cùm vel Aura, vel Æther nihil quicquam ab aëre differant, nisi, quod *Eman. Magnus* statuit, c. 16. *Phil. Nat. prop. 2.* sicut limpidissima aqua ab impurâ, & ex consequenti Aura ac superior Æther nihil, nisi aër subtilissimus, sint;

4 CAPUT I. DE AURA IN GENERE.

- sint; nihil, opinior, omninò peccabimus
hic, si pro unâ eademque re ista quidem ubi-
vis sumamus.

- 2. Per Auram inferiorem, vel aërem
coagulatum, ut elementatum, intelli-
gimus subjectum nostrum catholicum. (Quo
de Cap. 3. quidem in specie.) Unde rectis-
simè *Sendivogius in Epilogo Tract. Aer*, inquit,
veterum Philosophorum materia, cujus & in se
aërius, id est, color candidus est. In hac
autem nostrâ coagulatâ Aura siccum & fri-
gidum dicitur Sal vel corpus; in eâ verò
quod calidum igneumque est, sulphur au-
dit, seu anima; frigidum autem & humi-
dum Mercurius, sive Spiritus, vocatur.
Sed enim coctione continuâ ac perenni tria
illa convertuntur in unum, hac ratione:
Frigidum & humidum convertitur in cali-
dum & humidum. & tandem in calidum
& siccum. Sic quæ in Materiâ nostrâ repe-
riuntur confusa ea distinctaque convertun-
tur Elementa fiuntque unum aliquod Ele-
mentum igneumque & siccum, De quo
quidem subjecto in cæteris ordine omnibus
nonnulla annexuri Capitibus sumus.

C A

CAPUT II.

De Aurâ, Effluviis variarum rerum repletâ.

Observandum itaque. 1. Auram, superiorem puta, posse considerari dupliciter: vel, ut Corpus simplex & purum putum Elementum; de quo in Cap. præcedenti: vel, prout varios vapores & exhalationes in se continet. *D. Dan. Sennert, de Febr. l. 4. c. 2. p. 382.* de quò hic sermo nobis instituetur. Porì, vel porositates, quibus refertum aërem esse diximus, vel plane biant expertes corporis, in sui integritate manentes, vel replentur vaporibus alienisque exhalitibus, & veluti uterì sunt, quibus appropinquæ fructuum aquæ resolvuntur denuò in ultimam aquæ simplicitatem, unde provenerunt, spolianturque quibuscunque primorum seminum signaturis. Vid. *Helmontius in Tum. Pestis §. Forma.* Nam è rebus sublunaribus duplex seu spiritus, sive halitus, vi caloris solis vel stellarum, aut etiam ignium subterraneorum, ut & calore rebus ipsis innato extrahitur atque in altum elevatur. *P. Cassp. Schott, in Phys. Cur. l. 9. §. 1, §. 1.*

Ejusmodi autem in Aurâ peregrina Effluvia sunt & per accidens, varia, juxta

B

in-

indolem, undè exhalant, concreti. Hinc Terra. Virgo, sponte suâ herbas producit, si idoneo conditam vasi libero aëri exponas noctu diuque, congruo tempore imprimis. Quod est signum, terram illam sola aura ejusmodi herbarum seu semina sive spiritus continente, fuisse imprægnatam. Terra saltem permanens matrix existit, non Corporum Mater; quod probè tenendum. Sic Nitri & Vitrioli Spiritus per aërem volant. Si enim, postquam è Vitriolo vel Nitro spiritum extraxeris, Colcotar ejus (uti vocant) ponas sub dio, ibique dimittas paucis diebus, & mox in Retorta reponas, adhibitis ignis gradibus, novum eundemque efficaciorum spiritum elicies. Quæ experimenta *Magnanus* adfert in *Philos. Nat. c. 16.* & ex eo causam colligit, cur quibusdam in locis salubris aër, alibi verò minimè sit, cur item alibi gratos, alibi tetros efflet effectus odores: nimirum, quia vel salubres & gratos, vel insalubres ingratosque ille spiritus continet.

Scilicet, redolent venti, quæ prætervexeris, corpora illa. Dum Rosæ florent, è locis *Fontenau* & *Vaurigard*, qui circa *Parisiorum* urbem sunt, aër mira odoris suavitatè delibutus naribus affertur, referente *D. Kenelm. Digba. in Theatr. Simpath. p. m. 48.*

13 E contra *Matriti* in *Hispania* tam est tenuis aër, uti, nisi aliarum rerum effluviis identidem

tidem inspissetur, minùs aptus hic respira-
tioni hominum atque animalium sit.

Londini in Angliâ, quòd in tota vasta illa
urbe ignibus incolæ utuntur, ex eo carbo-
num genere, quos solent fossiles vocare,
totusaër velut sale & fuligine repletur: unde
lecti, aula, & quævis utensilia alia, quan-
tumvis nitida ac splendentia ante, brevissi-
mo tempore obfuscantur.

Drepani in Sicilia, urbe maritima ex Sali-
nis celebri, aër est adeò corrosivus, ferrum
ut exedat. *P. Cass. Schott. in Techn. Curios. l. 4.*
c. 1. prel. 1. §. 44.

Varias igitur ob causas constitutio aëris
variatur, quatenus pendet à locorum situ,
terræ natura, maris & lacuum vicinîate,
fodinis metallicis, temporibus anni, uti
latè describitur à *D. Dan. Senn. Instit. Medica.*
l. 4. part. 1. c. 2.

Quemadmodum ergò variarum in aëre
rerum permixta varia continuo effluvia, si-
ve omnis generis spiritus sunt, terrei puta,
aquoi atque ignei, è terra, aqua, igne,
mineralibus quoque, plantis item, anima-
libus, adeòque hominum corporibus, ma-
gna semper copia, vi caloris seu extrinseci,
seu intrinseci resoluti & ob levitatem ascen-
sitiam in altum eVecti: ita à corporibus ho-
mogeneis vi magnetica attracti iidem cor-
porificantur.

Utor Minera Marti-Solari; (quam ex

8 CAPUT II. DE AURA, EFFLUVIIS

Hassia adferunt, tribusque diobolis libram *Lipsia* æstimant, non carius) flava intus, aureæ instar Marcasitæ, cæterum planè infipida. Quam enim si in pulverem redactam in aqua aliquandiu coquas, ne colorem quidem mutabit, nec saporem alium, quam qui aquæ est, habebis. Hujus Uncias duodecim, per integros quatuordecim dies, non ita pridem aëri frigido exposui. Quò factò, peculiarem illa humidumque atque dulcem, ralemque, qui Vitrioli est, salem attraxit continuo. Quid? Quod duabus unciiis aucta & ipsa pondere esset. Qui extractus Sal pluvia aqua, forma viridi, purgatusque, mirum, quantum morbis istis resistat, qui ex Tartari abundantia oriuntur: sicut nec minus aliis. Dicitur & *Mausen* Terra Minera hæc, quam & ad vitrificaturas suas adhibent figuli, continetque ea Spiritum, metalla omnia solventem. Ref. *D. Ioh. Tileman. Exper.* 3. p. m. 8. Est eadem *D. Ioh. Hiskie Cardalucio*, in *Aula subterr. Lazari Eckeri*, l. 5. p. m. 327. Magnesia Vitriolata, *Arnstadii*, *Aquisgranii*, atque alibi item, non infrequens. *Glauberus in Furn. Philos. part.* 2. c. 11. Vitrioli dulcis Mineram vocat, inventam à se copiosissimam *Almanrothi* (est is *Hassia* pagus, unum *Cassellis* lapidem distans) Virtutem si spectes, qua attractiva prædita est, pariat *Bismuthi* illa Minera, est, & ipsa sanè ex aëre,

aëre, viridi admodum, attrahens Vitriolum; crediturque Chymicorum plerisque immaturum *Paracelsi* Electrum, niger Saturnus, albumque Philosophorum Antimonium esse. Cujus, opinor, tactus invidia, verum reticere maluit nomen *Joach. Polemannus de sulphure Philos. Tractatu p. m. 114*, quod verò ut disertè dicerem, domi habui causas.

Monstro simile est, quod *Dn. Kenelmus Digbam*, autorem habet, experimentum. Hic namque *Arcevilensi*, quam vocant, terra aëri libero exposita; singulisque diebus aqua pluvia humectata, post primum mensem, in eadem vitriolum; secundo sulphur; tertio plumbum; stannum quarto: quinto ferrum; æ sexto mense reperit, in quoamenta argenti tenuia essent. Quod idem *D. de Oborje* & *D. Locques*, Galliarum Regis Spagyricus, & ipsi felicissimè tentarunt. De quò qui volet cognoscere, is prolixissimè differentem adeat *N. Olauum Borrichium*, dissertat. de Ort. & progress. Chym. p. m. 149. Hòc pacto exhaustas & auri, argenticque & ferri, ac lapidum fodinas crescere denuò docet *Athanas. Kircher. in Mundo subterr. lib. 4. cap. 8. p. m. 215*.

Dn. Marcus Antonius de Castagnia. Minerarum Reip. Venetæ supremus Præfectus & societatis Pancteticæ Fundator, coram quovis attestabitur, esse arti possibile, in qua-

10 CAPUT III. DE MATER. HERMET.

visdomo & laboratorio, variis modis perpetuam mineram exstruere, unde statutis temporibus, metallum verum, non secus ac ex minera, erui possit. *D. Ioh. Ioach. Becher. in Exper. Chym. nov. p. m. 62.*

Cernis, opinor, aura quid præstet, quid Cœlorum influxus, ut ad fictos ingeniose cortices descendere non sit adeò necessum. Rectè ergò dictum à sensationibus Philosophis, ~~universum~~ quandam, seu rerum omnium seminarium & Cornu-Copiæ Auram esse vel aërem.

2. In nostra aura inferiore coagulata, seu subiecto Universalissimo, mox nominando, dantur etiam effluvia ex aëre & terra attracta, sed diversæ naturæ: quæ causa est, cur, fœces ac superflua cum sint, per solutionem, quam vocant filtrationem, destillationem putrefactionem & sublimationem separari necesse habeant.

CAPUT III.

In Aurâ etiam Materia Hermetica, sive Spiritus Mundi, volitat.

C *Artesius part. IV. Princ. Phil. n. 48. Lipsorpins p. 3. specim. Philos. Cart. c. 2. asserere videntur: aërem nihil aliud esse, quàm congeriem particularum terrestrium, tàm*

tc-

tenuium, & à se mutuò disjunctarum, ut quibuslibet motibus globulorum coelestium obsequantur. Licet *Dn. Robertus Boyle, in Experimentis de aëre, Exper. 1. Cartesium* aliter interpretetur. Credendum tamen est, naturam, cui peculiaris semper fuit cura, ut indefessum Coeli ac Terræ commercium, velut admirabilis harmonia totius mundanae machinae perduraret, à primò mundi ortu, etiam coelestem quandam substantiam vel materiam per universum orbem disseminasse. Præcipue verò 1. in Auram vel Aërem superiorem, ut dignissimum Elementum, in quò semen & vitalis Spiritus, seu domicilium animæ omnis creaturae lateat. *Mich. Sendivogius Tract. de Sulph. p. m. 152.* Hinc Hebræorum Doctores Aërem numero Elementorum exhaunt, eundem velut medium quoddam atque glutinum, diversa simul conjungens & tanquam Spiritum mundani instrumenti reboantem, habentes. Vid. *Templum Naturæ Hent. Kometmann. pag. m. 72. & D. Marcell. Vrankheimi επίκεισιν ad Achill. πανυπρυπλόμωχ, pag. m. 3.*

Docet id indies Experientia, quod hoc Elemento non solum mineralia, animalia, vegetabilia, verum etiam alia Elementa vivant. *Ioh. Sper. Inst. Phys. l. 4. c. 2. ad præc. 1.* siquidem spiritus quidam astralis in hæc inferiora influens, metallis, lapidibus ac

B. 4.

plan-

plantis se accommodat, imò in eorundem substantiam occulte se ingerit. *R. Goclen. in Synarthros. Magnet. p. 102.* Ipse ubique viget, in omnibus generationibus omnis proximus autor atque motus, *Marsil. Ficyn. de vita L. 3. c. 3.*

Hanc substantiam Ætheriam *Helmontius* vocat Magnale Magnum, *lib. de Magnet. Vulcan. cur. §. 151.* Est, qui eandem, Aquis tribuit supra cœlestibus, *Kircherus in Itiner. Æthiatico.* Quas natura illa sua roris instar, comminascitur, luce propria contentas, pellucas, atque in sublunaria hæc influentes, quibus, velut nutrimento aliquò, vivant, quæ ullibi in mundo corpora extent. Cui opinioni fidem assensumque præbet *Henn. Nollus*, ex Cabala & secretiori Philosophia, *in Phys. L. 2. c. 2.* Est ejusmodi, inquit, aqua, cujus perpetuò & continuò influxu in hæc inferiora omnia, animantur & disponuntur ad suscipiendam exaltationem. Rerum se communicat astris visibilibus, per astra aëri, per aërem aquæ & terræ &c. Sed hanc ego opinionem non facio meam; & album adjicio sententiæ calculum *Petr. Palmarii D. Paris, de Lap. Phys. dogm. p. m. 64.* (utut prægnantibus de causis, id scripti; factum sit, ab Academia Parisiensis Collegio Medico, 1609. obelisco ut jugularetur.) Cor mundi Sol, non Oculus, est. Diffundit vivificum nectar (per aërem) in

in subiecta omnia. Ergo quædam permanens substantia, cœlestis, divina, ab Elementorum concretione alienissima: quæ singulorum ortui ut accessit, sic per eorundem dissolutionem, cur non educetur? Fundata est in subiecto tenacius, plurimius, pro rerum conditione. Cum illo manet, abit, dispirat, redit, recedit, inducitur, extrahitur. Neque enim pura consistit & omni subiecto nudata. Ut non nuda nascitur, sic nuda non extrahitur.

Deinde nominatur hæc materia cœlestis, de qua jam loquimur spiritus & anima Mundi, ab *Ariceana* & *Platoniceis* ros de nocte, aqua rarefacta de die, spiritus invisibilis congelatus, semen omnium rerum, spiritus vivus omnium creaturarum, vita cœlestis, spiritus universalis cunctis rebus inclusus & per aërem ingrossatus. *D. Frid. Hoffm. in Method. med. l. 1. c. 19.* Semen universale Naturæ, Spiritus Salino-Sulphureo-mercurialis, una substantia triplici virtute distincta, proximum rerum omnium principium. *Athanas. Kircher. lib. 12. cap. 5. p. m. 332.* *Mund. subterr.* Lumen, Vita Balsamus, Mumia vitalis, Calidum naturale, Humidum epigenitum, vis & vigor universæ naturæ, principium motus, Entelecheia, Sperma mundi, Aqua magni Oceani, Aqua vitæ purissima, Ignis universalis, Chaos naturæ ac Peduarium, ex quo calor vitalis

ac spiritus, tanquam ex spermate, prodeunt, Quinta essentia & Mercurius vitæ; præter mille na nomina. *D. Petr. Ioh. Faber, in Comp. Secret. Chym. l. 1. c. 3. Damian. de Campis in Enucleat. Nov. Lum. Chym. Mich. Sendivog. §. vitæ dūnen es Spirituosum vitæ Balsumum nūnen? & ejusdem Enarrat. Somni si nōr Pansophici, tamen Philo-Polymathici §. 34.*

Dicitur & Leo viridis propter robur, quo cuncta movere potest & penetrare: quod *Trismegistus* docuit, appellando illum, in *Tabula Smaragdina*, totius fortitudinis fortitudinem fortem. Dicitur superius, & *Avic* seu *Avicula Hermetis*, imo *Mercurius universalissimus*; qui, aquæ siccæ nomine clatus, in communi superioris & inferioris mundi cœmiterio ad patranda totius mundi miracula circumvolvitur & occultus vitæ nostræ cibus à *Cosmopolita* appellatur. Hic enim levi digestionē debitē captus, rubescit, magnarumque refectionum pater est, si virtus ejus conversa sit in terram, dicti *Hermetis* testimonio. *D. Ioh. Tack. in Epist. ad D. Ioh. Dan. Majoris Chir. infus. p. m. §.*

Possū hic nominare complures, qui istius Humidi radicalis Mundi in scriptis suis passim meminerunt non tantum; è quorum sanè numero non postremus occurrit *Bernhardus G. Penbtus*, deinde *Gerh. Dorn. Papinius* in dissert. de pulv. Symp. *Oswald. Crollius*, in *Basil. Chym. Mich. Sendivogius* in XII. tract. *D. Petrus Ioh.*

Ioh. Faber, in Pall: Spagyr. Hydrogr. Spag. in Myroth. Spag. Hercule Pio-Chym. & Comp. Secret. Chym. Corn. Drebbelius de Nat. Elem. Robert. de Fluctibus cap. 5. lib. 1. de Promantia. Cesar. Riviera in suo, de Mundo magico, Tractatu, Italice confecto, lib. 1. Ioh. Poppius in Hodog. Chym. D. Olaus Borrichius de Ortu & Progr. Chym. Ioh. Verem. Rhumel. Basil. Chym: Ioh. Rudolph. Glauberus in Pharm. Spag. Ioh. Lud. Gottfried in Archontol. Cosmica, atque alii: sed & integrum hac de re Commentarium dedit Ioh. Rohtmannus, cui, de Anima mundi & Spiritu Universi, titulum fecit.

Est & *Dni. Nuyfement* liber confectus de Spiritu Mundi universali & vero Sale secreto Philosophorum. *D. Andree Nitneri* item de Eodem Mundi Spiritu, attracto ex aëre, nec non *Tractatus de Cælo terrestri Venceslai Laxini Moravi*. Quare studiosos istius ad illa volumina delegamus.

Dominus Petrus Borellus; Cent. 1. Obs. 6. sub tit: Curat. febr. malign. aurô solutâ, rationem docet præparandi Magnetis, quò essentia hæc attrahi ex astris, destillarique atque cæ aurum solvi queat.

Ac, ut de me ipsemet hoc afferam, anni sunt admodum septem, quum Magnetis Philosophici opæ, præparati ex Nitro fixo, spiritum aliquem sive aquam Mercurialem exuere attrahebam, quâ, uti loquuntur, rectificatâ, residuum phlegma, utut planè

insipidum, instar aquæ communis, tincturam ex Corallis rubram extraxit, mutato horum colore in album; ejus causam haut temerè alii, quàm volatili aëris Sali, ducimus assignandam.

Extra igitur aleam dubitationis positum id quàm longissimè est, esse Sal corpus primum, per quod materia cœlestis palpabilis & visibilis redditur. Est Sal enim Terra, Virgo, quæ nihil adhuc produxit, in quam Spiritus Mundi primò convertitur per vitrificationem, hoc est, extenuationem humoris. Quò sensu fuit haud dubiè *D. Ioël Langelottus* (*Epistolâ ad Praecellentissimos Naturæ Curiosos p. m. 191.*) cùm Sal aëris unicum solvens indigiteret Catholicum rectissimè, meo animo quidem.

Cæterum existimo ego eum *Nollio*: Hunc divinum thesaurum, ne frustra descendere & se humiliare videretur, sui perfectam imaginem quidam quoque mineræ coram mundo abiectæ, quæ Magnesia sapientum dicitur, impressisse, illamque sic disposuisse, ut facili negotio, DEO singulariter benedicente, & industriâ humani ingenii, inde erui possit.

Est autem, ut apertius dicam. 2. Aura inferior coagulata, vel Magnesia illa, Nigrum nostrum, sive Sal Petre, in quo ætheria illa substantia copiosissimè disseminata. Nam est nullus omninò Sal, qui sit, illò,

illô, magis catholicus: quin adeò diffusum est Nitrum per universam rerum naturam, itaque actuosum in concretionibus satque mistorum sublunarium, ut operæ precium facturus sit, quisquis ad vestigandam ejus indolem animò sese, & cogitatione attentissima converterit. *Rob. Boyle. Nob. Anglus in Tentam. Phys. Chym. p. m. 1.* Non est è numero Salium, appellari vivens quod possit, uno Nitrò exceptò nostrò Virgineo. quod & ipsum tamen antea, carens vitâ ex aère eam receperit. Est Subjectum Philosophorum universalissimum hoc; cui non Mercurius tantum, sed & ipsum aureum Sulphur ac Mundi Sal copiosissima insint.

At enim, quantum est, quæso, contradicentium! quos ego contrâasserentes omnes mihi, audio hic: Redolere hæc *Ioh. Rudolph. Glauberi* novam illam primâque specie blandientem opinionem: Esse Nitrum Philosophorum illum Mercurium, Menstruumque universalissimum, statuentis Quam; assertam à se aliquamdiu; Mundi Miraculo, in cæteris scriptis suis, postea ille explosum, atque in alia omnia ire potius cœpit; extremum Antimonium ipsi arrisit; quo de in *Ignis Secreto suo*, p. m. 20. exsertis verbis: Esse Mundi Spiritum, Antimonium ait, animas mortuorum orco edutens: esse pariter Alkahest, ex quo *Pentati Arstaphisque* secre-

tus ignis confici possit. confer ejusdem *Glauberi Proserpinæ* p. m. 29.

His ego opinionibus respondeo, nihil inesse, quod quem possit offendere. imprimis cum sibi invicem non repugnent. Nam, quod ad istam attinet, Spiritum Mundi metallicum latere in antimonio, non me fallit, unde Menstruum universale metallicum possit erui. Quod ad illam autem: equidem Mercurii Philosophorum conficiendi ex Nitro modum ignorasse *Glauberum*, in confesso est, ex p. 91. *Mirac. Mund.* cæterum, non id materia esse illa propterea definit, ex quâ universalissimum Menstruum extrahi, cujusque postea beneficio, præparari Menstruum universale metallicum queat. Extra eâ, constanter asserimus adhuc, à nostro opere excludendum Argentum vulgi vivum cum Antimonio esse, nec id injuriâ quidem: Hoc propter impotentiam, illud autem, quod jam in corpus metallicum à sulphure suo interno sit coagulatum. Corpora autem in corpora non agere, notum est. Pauci, scio, verbis meis fidem habebunt: Sed si æquè ac Philosophi, experientiâ edocti, scirent, quomodò ejusmodi Sal petreæ in omnibus reperiretur, ex iisdemque omnibus artificiosè extrahi posset: tum & sibi ipsis, tanquam testibus oculatis, fidem sine dubio non derogarent, & tam pretiosum Salem, qui ab ignorantibus tantum vilipen-

lipenditur, (vilis propterea à Philosophis dictus,) non tam leviter cum sordibus, quisquiliis & fimo abjicerent, sed ex omnibus potius mundi angulis collectum haberent sanctissimè. Quanquam observari juxtà *Raim. Lullii de Quint. Ess. dist. 3. p. m. 95.* & hoc velim: Licet, omni in elementato, quem dixi, Mercurius reperiatur, tamen in aliquibus tam longè, ut vita hominis, anticiparet, antequam Artista hujus artis ipsum, prout expedit, à se abstractum possideret. Imò dicitur in omnibus esse ratione primoventis in rebus naturalibus, qui spiritus vegetabilis nuncupatur, quò nostra materia præ cæteris abundat. *Bern. Penot. à Portu Pref. Apolog. in Tract. Arislai p. m. 92. Sendivog. in Tract. de Sulphure p. m. 185. & D. Ioh. Tack. in Chrysog. de Quintâ Ess. vini p. m. 32.*

Interim non mirari non possumus vim ac virtutem illam, quâ omninò stupendâ, divina bonitas Mundi Spiritum salemque aëri inhærentem istum donavit. Tot enim in mundo millibus, quibus aut jungitur attrahiturvè magneticô more existentibus subiectis, non illa mutat tamen efficitque, ut, quod non essent, jam sint aliud: sed, ut idem cum ipsis fiat, id verò unicè agat. Quod profectò unum est tanti, ut, qui penetrarent, nondum viderim ego, nec, qui penetrabunt, videre forsàn unquam contigerit. Unam itaque, eamque Universalem,
ab

ab *Hermete* stantes, materiam ut concludimus esse: *Sic, ab hac unâ re natas, omnes fieri.*

Ac utut hujus loci ac instituti non sit auctoritates Philosophorum Veterum cumulare roborandis istis, quæ diximus. credere enim id cuius integrum sit. non possum nunc facere tamen; quin *Basilium Valentinum* accersam, & unum huncquidem; sic autem ille, *libr. de Reb. Natur. c. ult.* abundè interioris radicis materiem oculis exponens: Quæ materia, inquit, manifesta est coram oculis omnium hominum. Verùm, quia virtus ejus, potentia atque vis in profundo valdè sepulta est, adeoque plerisque incognita; eò fit, ut materia hæc pro nihilo etiam & inidonea ex ignorantia censeatur ac reputetur. Nomen ejus vocatur *Hermes*, qui serpentem volantem pro insigni gestat, & pro uxore habet, quæ dicitur *Aphrodita*, quæ omnium mortalium corda novit: & tamen omnia, unum & una res unicè, & unica essentia est, quæ communis est in omnibus oris & cognita in omnibus locis. Quivis eamprehendit manibus, & usurpat ad res viles. Vile existimat pretiosum & pretiosum rejicit. In summa, nihil est aliud (dicit) præterquàm aqua & ignis, undè terra cum additamento aëris est orta & etiamnum conservatur. Cum quo paria facit *Ejusd. de Magno Philosophorum Lapide, Tractatus*, ubi sub finem, Omne in omnibus, quid sit, explicat.

At

At enim; Quis me, inquis, ista docebit; *Hermetis* vocabulo voluisse Nitrum innuere *Valentinum*? Ego verò, cui nihil unquam factu fuit facilius. Imò mecum *Schroderus*. Date mihi parumpen, & ne tantillæ te operæ, Lector, pigeat, adi mecum Eiusdem *Schroderi D. Pharmacopœiæ Medico-Chymicæ*, lib. 3. c. 23. tibi que inter nomina illa, quibus nitrum mactarunt Veteres, *Hermetis* quoque ostendam vocabulum. Hæc materia est Virgo illa, cui nomen *Vranogææ*, aut Coeli terrificati, tribuitur, quia licet terra (i. e. Sal) existat, virtutes tamen cœlorum continet & indissolubili vinculo connexas sibi habet, quarum admirabiles operationes exhibet videndas.

Quod si autem adhuc Genealogia ejusdem te anxium habet, desiderio tuo, est, qui iterum satisfaciat, *P. Kircherus*, Tom. 1. *Mundi subterr.* L. 6. Sect. 2. c. 3. Cui *Querortanum* addas licet, in *Pharmac. Spagy.* pag. 578. seqq. & *L'Histoire de la Société Royale des Londres*, p. 2. post. Sect. 39. p. m. 319. *VVilhelm. Clarkius* in *Historia Naturali Nitri* Lond. 1670. *Ich. Rud. Glauber* in *Mirac. Mundi de Menstr. Univ.* De Experimentis verò circa varias atque multiplices partes Nitri lege *Tentam. Phys. Chym. Du. Robert. Boyle Nob. Angl.* p. m. 181.

Et quid tam evidenti ego rei facem accendo? Cùm quæ in *Paracelso* habentur:

re-

reperiſſe in Nitro *Alchymium* : inluſtriora Solis utique radiis ſint. Nec non *Geberi* ita ; Petra, quæ non eſt Petra, quæ invenitur in ſimis, illa eſt Petra Philoſophorum. Quibus ſuccinît *Dominicus Gnoſius Belya in Herm. Trismeg. cap. 3. p. m. 167.* Lapis noſter Sal Petre eſt, quo ϕ currens in optimum & perfectiſſimum metallum, & ſilex in du- tiſſimum Adamantem tranſmütatur. Et *Opus Petri de Silentio* dicit : Optimum Sal Nitri eſt Mercurius noſter, vid. *Theatr. Chem. Vol. 4. p. m. 1117.*

Equidem novi, quantum nonnulli Sali tribuant Roris Majalis ; cui & ipſi natales Philoſophici Nitri, credunt, deberi. (Qui habetur pro aere coagulato & à fratre *P. manno* expreſſe Nihilum Philoſophorum dicitur) cujuſmodi Sal, ab Equite Anglo, *Henshaw*, ſingulari artificio paratum, cum Microſcopio conſpectum, angulorum numero & figura Nitri æquavit angulos ; uti, ex *Ephemerid. Anglicis, Gallicæ* reſerunt, *T. 11. p. m. 23.* imò rorem dolci ſaccharo eſſe divitem edoſtus eſt *Ioh. Bapt. van Helmont de Imag. ferment p. m. 73.* & ex Sale Roris Majalis (imò aquæ pluvialis) *D. Ioh. Dienheimius* medicinam ſuam elaboravit univerſalem ; ejuſdemque *Borellus* Spiritu Aurum radicaliter ſolvit. Jungimus hiſ Detar- dingium ; cujuſ in ſuo, de *Auropotabili, Tra- ctatu* conſtans aſſerit eſt : Mediante ſe Sale

volatili roris majalis dissolviffe Aurum, non secus ac in aquâ calidâ glacies dissolvitur.

Verùm, uti, quod res est, fatear, frustra id quidem in Germaniâ obtinueris ex Rore illo, minùs videlicet Salis Mundi feraci, quàm in cæteris Regionibus; Ægypto præsertim. Quod testabitur *P. Bellon. in Obs. sing. & memor. rer. lib. 2. cap. 77.* nec non *Autor de la Chambre in dissert. sua, de causâ mandationis Nili:* in Rore, quem Ægyptii Guttam vocant, vim fermentantem latere, quæ massa aeri exposita, ipsum Nilum, seu Nitrum, quod in Nilo est, fermentet. Sic Ros Brasilianus, teste *Geographo Varenio*, Europæo tùm pinguior & Nitro multò imprægnatus, facundior, tùm multò penetrantior tenaciorque, præcipuè æstate existit. Sic est in Insulis Ferroensibus multa fœcunditas ex Nive, quæ Nitrum secum vehit. ref. *D. Thom. Bartholin. in Act. Med. & Phil. Hafniens. ann. 1671. & 1672. p. m. 87.* Ego sententiam meam interponens, profiteor liberè: Nitrum nostrum, obvium ubivis, utut impurum, tamen cœlesti materiâ refertissimum idemque verum Subjectum Catholicum miraculosumque esse Sal; è quo liquor non tantùm & dissolvens universale Philosophicum, sive Mercurii Spiritus, sed & propinquiùs Medicina sapientum antiquorum præparari atque confici potest. Notandum hic interim fuerit: Licet

cet ex eô aqua, forti igne, eliciatur, & Spiritus ejus, simul in illâ aquâ miscens se & inhabitans: Spiritus tamen ille crassus & corporalis, sive terrenus, nondum est Spiritus ille secretissimus & vivificus cœli, (cujus Pater Sol igneus & Luna humida Mater, juxta *Hermetem* nostrum) sed est hic Elementaris Spiritus habitaculum illius cœlestis, qui anima & vita omnium Creaturarum est & vocatur, atque hic imaginem DEI gerit proximè. Ergo, sicut DEUS in ignea habitat essentia & ignis consumens est: sic & iste Spiritus, qui, ut anima vivificans omnia, in igneo ardentissimoque Spiritu occultè habitat, & etiam ignis consumens est omnia terrestria: purgans autem ad summum Cœlestia. Et sic aqua ex Nitro destillata, tres habet partes: Corpus, quod est aqua: Spiritus ille igneus elementaris crassus: & tandem anima occulta vivificans, quæ in debito subjecto incorporatur.

Modi autem hujus ignari, cœlesti materiâ attractâ ex aëre, sint contenti norintque: Quantumvis, *D. Nitro Hoffmanno*que testibus, circulata eadem atque in Spiritum destillata confortando cum maximè cordi faciat, omnisque generis febres morbosque ex scoriis fœculentis ortos, alios curet; fieri tamen haud posse, uti secretissimus ille Spiritus, sive ex aurâ attractus, sive
Magne-

Magnesiâ quoque suâ erutus, in morbis curandis ea efficiat, quæ cuius admirationem possint injicere: nisi vel suâ corpore i. e. Sale purissimô, vel Aurô Auræ, vel Aurô ipsô metallicô conjunctus idem fixusque. Quâ de re jam, in sequentibus, fumos acturi.

CAPUT IV.

De AURO in AURÂ.

Perspiciuum est autem, ex Philosophiâ adeptâ & Naturæ thesauro, constatque inter omnes, qui de Auro memoriæ prodiderunt, omnino tria distincta ejus genera dari: Astrale primûm, deindè Elementale, tandemque Metallicum. Conf. hanc in rem *D. Ioh. Tackii Trip. Phas. 1. Med. de Auro p. 1. m. 1. r.* Nos sepositis istis, de Astrali nunc tantûm loquimur. Miraberis autem non injuria, scio, quare i. in Aurâ, sive superiore id aëre quæram? & unde inventum modusque iste attrahendi, de quô ne verbulo quidem ullus, quod sciam, Autorum, exposuit hactenus innotuerit mihi: sed non longæ ambages sunt. adverte, brevibus docebo.

(I.) Considerabam, quodd Creator altissimus præcipuè in Sole, qui est tanquam Cor Oculi collocaverit virtutem multiplicis potestatis,

testatis, quæ ignis est invisibilis & calor vivificus, omnes res creatas permeans, in quo omnia tam cœlestia, quam terrestria, vegetantur & in suo esse conservantur: imò quod Sol sit Pater Spiritus mundi, seu materiæ cœlestis, imò & Sulphuris universalis. nam per radios suos agit in aquam Sol, quam attenuat atque attenuando in aërem vertit. Nec hoc in opere quidem subsistit, sed pergit, vertitque vapores aëreos in ignem, fovendo eis coquendoque continuo indeque in subtilissimam convertendo naturam, ita ut si deinceps Sulphur nativum, (calorem intellige,) in aqua Sulphure seu calore Solis incendatur, ex istius materiæ coagmentatione ignes varii generis prodeant. Sic Sulphur commune prius fuit aqua, ejus natura erat frigida, quæ postea circulando per calorem Solis vertitur in aërem, ejus natura est calida & sicca, cum quò postea se temperat terra; & sic efficitur Sulphur: *Egid. de Vadin in Dial. Natur. & Fil. Philos. c. V.*

(II.) Sciebam: Aurum naturale Solis esse Filium, siquidem illud est cum ætheriâ materiâ ejusdem naturæ, aut potius nihil aliud, quam cœlestis Materia, quæ prius puro quodam in loco naturam corporis induit, quàm in perfectam fixationem reduceretur. Cujus *Raimundus Lullius, in Tractatu suo, de Intentione Operantium*, elegantissimè Genealogiam contexuit. vide nunc *D. Joh. Christoph.*

Est

Stech Elix. Solis & vite §. 7. quibus, de Generatione Solis, nihil doctius.

(III) Incideram in *Dni. Kenelmi Digbii Demonstr. Immortal. Anim. ration. c. 7. p. m. 62* locum istum: Vasorum vitreorum ope, peculiari quodam modò factorum & artificiose dispositorum, collectos Solis radios in pulverem fuscì coloris, aut purpurei in rubrum vergentis, præcipitados fuisse. Quibus postmodò subjungit: Fraus nulla huic operationi subesse potuit, nil enim in vase, antequam disponerentur, continebatur; peragi etiam debet in calidiori anni tempestate, ut effectus iste sequatur. Hac porro operatione aliquibus diebus duæ ferè uncie colligi potuerunt &c. Ex his omnibus ego coepi conjicere, licèt vero sit alienum, quod apud eundem *Digbium, Theatr. Sympath. p. m. 27.* proditum legimus: Esse substantiam Lucem materiale matque corpoream: (cui sententiæ, *Opere, de Medic. Ort. & Prog. §. Magnum, n. 35.* non invitus accedit *Helmontius*, lucentisque exemplo eam silicis probat. Quæ, quòd lucet, à sole utique habet; demumque addit: esse lumen reverà ensextralucem.) Quæ si, inquam, à vero abessent longiùs, Soli tamen calori, fieri non posse, quin sulphur præstantissimam insit, ad nos per aëra de vectum. Statuere enim *Tackium de Genealogiâ Auri, Tractatus* Spiritum illum, quem quotidie unà cum aëre,

aëre, maximo nostro bono, haurimus imbibimusque, rubra illa Tinctura refertissimum esse. Nam est in Sole Balsamum omnium, præstantissimum, expers omnis corruptionis, quod si è Sole eruere sciveris atque humano didiceris Balsamo applicare, nobilissimam tibi omnium medicinam acquires: *Henr. Noll. in Prod. Phys. Herm. 6. cap. p. 37.* cum quò tandem cœpi concludere: Calor Solis seu Balsamum ejus, beneficio radiorum, inferioribus corporibus impertitur. Quod si Magnete creatò illud comprehendere atque ex eò prolicere poteris, thesaurum, millies auro & argento preciosiorem, tibi comparabis, cujus robori omnes cedere morbi coguntur. In quam sententiam *Oswaldus* & ipse *Crollius* in *Prefat. Admonit. sive Basil. Chym. præfix.* Volentibus, inquit, vitam hominis ad summam sanitatem adducere, opus erit, quærere Solem non Elementalem, sed calorem illum cœlestem Solis & Lunæ, habitantem in incorruptibiliiori substantia sub Lunæ globo reperibili: hunc calori vel spiritui nostro similem reddere, quod fit, cum in medicinam & cibum suavissimum preparatus fuerit.

Quæ cum sic præcepissem mecum atque antè animo peregissem: cœpi portò in eam descendere cogitationem: Annon

(IV.) Quam dixi, Magnetismus, qui

in aere positus; tempore æquinoctiorum imprimis, (quò aer atomis ætheriis Balsamicisque quasi redundat,) coelestem illam materiem forma humida attrahit, per auram è solaribus radijs Sulphur aureum sicca forma eidem attrahat?

Suppositò igitur igne isti, cujus jam aliquoties mentionem facimus, Magneti, idque sereno cœlo, in aere maximè libero, ex templo ille, quod sumerat, agere atque operari cœpit. Tot tantisque experimentis atque laboribus Aurum istud Auræ stetit investiganti.

Hoc igitur voco solare Balsamum, seu vivificum Sulphur, vi magnetis universalis ex aere attractum, sanitatem cum primis conservans, nostri corporis cum partes, tum humores à corruptione atque putredine vindicans mirè tuensque.

Nam, quia hoc sulphur, haud dubiè à Sole Cœlesti, (Lucis ac vigoris vitalis fontis illo aureo,) emanat juxta ac influit, Aurum ausus sum appellasse, præferente faciem, *Hortulanò*, Philosophò; qui in *Tabulam Hermetis* Commentaria scripsit & per Solem Aurum intelligit Philosophicum: quod Lapidis Parentem, & verè quidem nominat.

Nec 2. in inferiore coagulataque hac Aurâ, i. e. Nitro nostro, Hermeticum Aurum quærentis tuus hîc quidem frustra erit co-

C

na-

natus. Gaudet enim Subjectum id Universale internâ suâ ratione, (quam illi vitam esse dixeris,) tractâ ex aëre. Imò Sal Nitri est Aurum spirituale & Philosophicum, & ipse Rex, unde Regis, i. e. Auri vulgaris dependet fortitudo, fortuna & Sanitas, ut philosophatur *Basilius*. Hoc aurum Auræ, sive Sulphur Philosophi. Est calidum innatum Mercurii Philoſ. ab eô nunquam separabile; quò solò Mercurius maturitatem & perfectionem acquirit. Illa autem duo corporificantur â Sale ipso purissimo, in quo conclusa & captiva fuerunt, figunturque in verum Aurum Hermeticum, i. e. Sulphur rubeum atque permanens; quòd vero demùm perfectum & numeris suis omnibus absolutum opus est.

CAPUT V.

De Magnete Universalî, Aurum ex Aurâ attrahente.

Multi multos modos excogitarunt, quibus Spiritum, sive, (cujus c. 3. meminimus,) Mundi Sal.

i. Ex aëre superiori sibi acquirerent. Superstitiosè quidem, quantum ego judicare possum, diligentes nonnulli: à contrario mediâ viâ incedentibus cœteris, quos sequi tutius liceat.

Est

Est penes me vetus liber MSC. Germanicus quidam, à Ludovico Gottfriedo Ottomaro quondam mihi communicatus. Existimat quisquis est, ille inter alia Auctor, inposse si fuerit fudum, materiam istam celestem per commendatissimam, & austatis opperum aliquem, duodecim, aut ad summum sedecim annorum, in planis iisdemque suavitatis odorum refertis, sitisque ad versus Saltem orientem locis colligi, obea æromatrahendo, & mittendoque subinde in amplissimam aliquod vitrum, quantum satis est, animam siue Spiritum illum, quem *Basilius Valentinus* modum, in *Imagines sua Glorie*, optime innuit. Et si quis in hoc opere alibi supra citat

Quam mirum autem, rariūque inopertentium istud est, quod, si, Cuckerbibæ instar, & poroso Balneæ quæ, rationem conficiendi, in *Phænice Philosophica*, præscriptio, J. R. H. Iohann. Ristius, ex communicatione, *Didacchi Morfi Bibliothecæ*, tractatum haud dubie spiritum magnæcævi, sicchalypis scobersalibus in pulvorem reductis, extractoque it gammaris fluvialibus succo, ante noscitur probè.

Sed sunt Anonymi ista plura, quæ nunquam patet producenda. Includi solum, quæ nonnunquam est, & ad omni cristallina, & vitæ Ammoniaci Sale, grandinose bibeb. Futurum enim, ut materies, in ipso Magnæcævi, hæc, ex æro Salem potat, continetur.

Vitro circumcirca adhaerescen-
tur hic reliquato argento, fiatque ex im-
prægnato eodem, metallo concavus cum
epistomio Globus. Quod si hinculum isti jam
ore extraxeris aëra, habitarum ut idoneum,
ait, quod aqua formâ, Mundi Spiritum
prolicias Instrumentum.

Advocandas nunc quoque in partes *Or-
thellæ* est, qui in *Mich. Sendivogis Lumen Chy-
micum* p. m. 43. vidisse se, ait, ex auro, ar-
gento, lacte, orichalcoque laboratos varia
magnitudinis globos hydraulicos, quibus
sine morâ, in hypocaulo licet calefacto,
frigidissimæ naturæ rareque admodum vir-
tutis atque indolis aquam attrahere redde-
reque è vestigio in proclivi fuerit.

Succedat *Barrius*, cujus modus hic est:
Vitrum pyriforme in cuspidē clausum, in
basi autem apertō foramine non largo, gla-
cie minutim contractâ vel nive adimple-
tum, radiis solaribus magis ferientibus, sub
Caniculâ præcipuè, ubi Solis calor inten-
sior, exponere, sic Sal nitrosū lateribus per
innegis, adhærescit. referente *D. I.
Dav. Portz. in Anatom. Chym. Vin. Rhen.
p. m. 9.* Fez autem quibusdam Hermetis Avi-
cula Speculō Parabolico expositō Solaribus
radiis, capta & ipsa cicutatur. Nonnullis
speculi item concavi, margo magneticâ ma-
teria aliquâ illinitur. Cui porro aëri per no-
ctem libero siccoque commisso, per annâ ma-
ne

nè abradi Naturæ Sal, nullô negotiô, potuit
Peculiaris quoque conficiendi ahenei va-
sis, flammæ in modum, ratio est. quô præ-
fertim si inposueris cum marmore spon-
giam, hauriri & ipsum posse *Staracius* aerem
purat, Prolixiora sunt quàm quæ hic repeti
debeant, Adeundus ergo, in *Heroum*, quem
vocat, *Tbesauro* consulendusque auctor ipse-
met est.

Notissimus per Germaniam *Burrus*, eque-
stris Vir, aquam ex aere sequenti modô
piscatus fertur: Accepit vitrum in summi-
tate patulum instar pateræ, infra verò pe-
detentim acuminatum & clausum. Vitro
isti magnam Argenti vivi indidit copiam,
sive glaciem, ref. *D. Frid. Hoffman. in Op. de*
Method. Med. lib. 1. cap. 19. inferiori autem
cacumini supponens vitrum aliud pro exci-
pulo, in æstate summâ in terræ caverna pro-
fundiori id collocavit; quô factô ex frigidi-
tate Argenti vivi (vel glaciei) calidus aer,
resolutus in aquam, exterius, per vitri la-
tera, defluere in subiectam phialam cœpit.

Quid porrô? Silices calcinatos nigros,
dum adhuc calent, aeri committe & humi-
ditatem repagulis solutis abundantissimè
attrahent, quam per Retortam destilla &
caput denuò aeri committe ad attrahendam
humiditatem, in quâ si Sal Nitrum solvas
& coagules, coagulatum tantas acquireret vi-
res, ut duplo vel triplo plus fulminet, quàm
ante

ante imprægnationem quæ tamen sæpius repeti debet. *D. Frid. Hoffmann. in Dissert. de Method. Medend. p. m. 267. Memorantem Londini Anno à N. C. 1658. & Kifflerum, D. duos, accepimus, fuisse. qui, speculi catustici operâ, Solis radiis sic silices calcinarent; quas cum in edito sive monte sive turre aëri pariter libero, infundibulo contentas, exposuissent, & ipsas copiosissimam, virtute magneticâ, aquam attraxisse ex aëre, rubeam illam quidem, ante Solem exortum; ortô, albam. Quod experimenti Doct. Frid. Clodio literis communicavit Joh. Morian, Arnheimensis, scriptis d. 20. April. 1658. quarum, præcipuam partem excerptarum factâ nobis copia est.*

Invenit *Pabricius Bartholetti* Pneumatolum, (cujus & ipsam ostendere effigiem habeo) Hujus instrumenti vitrei inferior tubulus ex vitro medio propendens innivis acervo est sepeliendus. Postmodum ex ore hominis sani & benè nutriti per alterutrum rostrum, ceu per vitream arteriam, intro-mittendus non expirando, aut efflando sed simplici thoracis contractione Spiritus est. Igitur per vitreos circulos intrusus halitus circulatusque, frigido magisterio in aquam destillatur. Hanc in Utinali vitreo aperto conclusam sub dîo reponimus, quæ lentè evaporans in cristallos albicantes, capillorum modò dispersitos, concrescit.

vide

vide dict. *Bartoletti librum de Dispen.*

De Camerâ Martiali ignitâ attractente lege dict. *Joh. Christ. Steeb D. Elixir. Solis & vite* §. 42.

Aliter autem multò *Eglinus*. Qui ingen-rem è Vitro Roripram fervido sabulo impo-nens ac folle assidue inflans, id consecutus demùm est; ut confita velut undique gut-talis videretur. Obstructa ista arctissime os, ac diu noctuque, in Balneo Mariæ, per in-tegram septimanam constituta, tenuè dedit hydrargyrum.

Fertur & nostrâ memoriâ fuisse, qui, ci-tante *Wilh. Christoph. Kriegsmann in Taub.* p. m. 73: Machinâ animatâ Mercurium sibi compararet.

Non indignaberis, Lector, quod de Globò sulphureò, proximò à me annò, ex præscripto *Dn. Ottoni Guerickii, Patrit. & Cons. Magdeb.* confectò, paucis hic moneam.

Non is unâ tantùm virtute præditus est. præterquam enim, quod impulsivâ & con-servativâ, expulsivâ item sonanteque atque calefaciente, nec non lucente denique pol-leat, peculiare id quoque habet, ut, cœlo frigido, humente aurâ attracta, ambabus manibus prehensus, maximum; velut è vestigio rupturus, edat fragorèm.

Ex his igitur, quos non unos jam all'ega-vimus, modis, uter utri præferendus, Lector æquus judicet velim. Neque enim

sic comparati singuli sunt, ut se omnibus præbent: juxta atque commendent. Ego, si, quod sentiam, expromendum nunc liberè fatendumque absque ullius præjudicio sit, quantum quidem ad verum Magnetem Universalem, non repugnaverim, si quis *Polon. Nobili, Sendivogio*, tulerit primas. Sive *Sethonio* verius, cui omninò asserendum videtur *Novum Chymicum Lumen*: cui & ipse fidem non derogo, in *Ænigmate*, scribenti, quod annexuit: *Aër est veterum Philosophorum materia. Hic est aqua roris nostri, ex qua retrahitur sal Petre Philosophorum, quò omnes res crescunt & nutriuntur. Estque Magnes noster, quem in præcedentibus, Chalybem esse dixi: N.B. Aër generat Magnetem. Magnes verò generat vel apparere facit aërem nostrum.*

Nam scimus Chymica doctrina, Sale produci in omnibus mundi partibus calore ipsius mundi naturali; qui dum agit in ipsum suum humidum, cum depascendo, ut nutriatur eò, humidum ipsum desiccat; quod autem in ipso naturali humido desiccatum est, Sale est naturale & naturale rei cujuscunque; cum in id resolvi nihil non possit. Hâc expertus ratione modoque sum, quòd in Sale, quasi spiritu universali terrificato, incombustibile quoddam, sive secretum ignis sit elementum, qui easdem cum primitivo igne actiones habet.

Hinc non impossibilis utique Vegetabilium
lium

lium in Mineralia transmutatio statuenda; sicut neque jam Vegetabilium, jam Mineralium ab uno eodemque fermentali principio, pro diversa tantum dispositione, productio. Quam *Dn. Phil. Taldusci à Doma Generalis Architecturæ militaris per Regnum Bohemie præfectus*, in *Observatione Physico-Metallurgicâ*, & demonstrat necessariisque confirmat experimentis. Referente *D. Phil. Sachs à Lewenheim in Schol. ad Observ. 115. Miscell. Curios. Ann. 2.* Neque enim Vegetabilia à Mineralibus differunt, nisi quòd illa sunt, volatilia, hæc fixiora & fixissima, ut Sol & Luna. *Georg. Horn. in Arca Mas. p. m. 29.* Ex his jam omnibus conclusit quod, si cujusvis corporis quælibet externa forma mortificetur, & deinde ad universalitatis formam, quæ salina est, reducatur, Magnes fiat, qui nihil est aliud, quàm Sal fixum, seu Alkali, summè purificatum.

Quemadmodum autem Salia omnia, per ignem & auram, in Nitrum ardens convertere licet: immò ipsum Nitrum ardorem vitam suam, sublatam igne, perpetuò ex ære consequitur: ita, æquàm Regia velut idem Solis progenies, sive etiam Solis Ales Aegyptius sit, omnium optimum, si sit mei arbitrii res, subiectum id censeo, unde, ope carbonum pulveris, vel per se, figi Nitrum in igne, pararique universalis ille Magnes facillimè queat. Quamquam si

non præferendos, certè neque secundos illi existimem Cineres clavellatos, quorum & vis manifesta, fixosque esse igne jam, omnium testimoniò, constat. Possunt hi enim, post fusionem & depurationem, in purissimum nitidissimumque Salem, converti, imò, quò de ipse testari habeo, non semel expertus, non multò tempore, naturale in Nitrum, aeris beneficio mutari. Videntur enim Alcalia omnia quodammodo typum repræsentare Philosophorum Chao's, in quò, ajunt, reviviscere eorum Mercurium, quod de Tarrari Alkali habet *Taohenius, ad Hippocr. Chym. p. m. 60.*

Quæ & hujusmodi Salia Magnética, ad universalitatis formam redacta, non ex aere tantum suavissimi saporis aquam attrahunt, in qua Spiritus & Sal mundi, sed ex Minera quoque illa, quam supra Hassiacam memoravi, Magnesia Piemontana, Antimonio, Sulphure communi, carbonibus cum vulgaribus, tum bituminosis &c. Tincturam purissimam ac, non alienum istum cum maximè illi, quem intendimus, scopo, sive Aurum, seu Sulphur, quod quotidie, beneficio solarium radiorum, ad nos defertur.

Sed neque 2. inferior Aura, i. e. Nitrum, non inferius tantum Aurum; sed & noster in simul universalissimus Magnes est, ex aere cum (1) superiore, tum (2) inferiore,

riore, i. e. ex se ipso, Aurum attrahens occultum Hermeticum. Cujus causa Aureus idem Magnes *Basilio* audit; quod (3) unum omnium Metallorum resolutio, coagulatio item fixatioque, & præterea nulli alii, adscribenda. Equidem plerorumque, quos quidem scimus, involucris suis testa parumque obvia ea de re commentatio est. Studebimus nos perspicuitate, quantum licet, nihilque, quod ad nos, Lectorem morabimur, dignum quidem; de indigno solliciti parum. Quem, ut vindex DEUS est, aut, confidimus plane, non intelleturum, quæ legat, aut si intellecta quæ fuerint adhibere jam velit, minus felicitate esse usurum.

Igitur, (*primum*) Nitro in genere insignis inest ac notabilis aliqua vis quæ res efficit, ut non Magnesia tantum; (4. *Tractatu*.) *Sensdivogio*, sed & jam Magnes, jam Chalybs eidem dicatur, nullo habito discrimine (*Tract. 9. & in Epilogo*.) Oritur enim initio e saxeo quodam sive fossili Sale, qui Magnes ipsi, sive attrahens: nascitur & ex acrio atque igneo sale: qui comparatè ferrum & Chalybs atque attractum ipsi est. Testes non fodinæ tantum, unde Nitrum eruitur, sed, ubi & ipsum gignitur in super loca quædam saxea sunt. Possum & ego meam, si sit opus interponere fidem. Qui, nuper admodum est, cum ex martiali quodam la-

pide, eruto & ipso *Hayna*, ardens quoddam Nitrum, idque copiosissimum, extraxi, quod solum coagulatumque in aere fluxi, flavo oleo non absimile. Cujusmodi, spontè in rupibus lapidibusque quibusdam efflorescens, Aphronitrum vocitari, *Encelius* notat, l. 2. *de re metall.* c. 15. nec *Andreas* tacuit *Cesalpinus* l. 1, *de Metall.* c. 20.

Inventus & è Spiritu Nitri, in forma Salis non corrosivi, volatilis mihi Magnes, cui conficiendo peculiaris terra adhibita fuit. Non, in attrahendo ex aere Mundi Spiritum, alterius præsentior fides. Nec, quod idem exhibuit, intueri Phænomenon alias licuit. Contigit hoc A. Æ. CIO DC LXXIII, d. 15. Sept. quem excipiebat, hora 11. noctis, plenilunium. Effusus, quò dixi, post meridiem, die, Magnes meus, aeri committebatur, cum effluxis omninò tribus horis, exactissimè respondens Circulo, margine & ipso orbiculari albo notabilis, se figura exeruit. Durissimum corpus, colore luteo, stellam referens, radiis intùs distinguebatur. Comitatae post paulò ista malia tres, quibus indoles, forma, color, omnia eadem, nisi essent minores. Duæ, sed quæ & ipsæ magnitudine impares his, elapso tot horarum spatio ferè, conspiciebantur. Secuta tandem minima est, prioribus, formam si spectes, similima.

ti
&
m
od
n.
gu.
ex-
ac
me
um
ne-
gno
Ma-
en-
in-
U.
ulō
lici,

mus
erfa-
e la-
rque
iens.
tria,
e sola
Quin-
x. **Q**

&
R

40

pie
da
tra
ae
jul
qu
cit
ne
c.

lis
cu
fui
Sp
qu
ali

Lx

Lx

dis

ae

tri

cul

bil

pu

dii

pa

n

lima. Objectum inter hæc discrimen & molle erat atque subflavum. Noctu, septem hæc corpora stellarum, in unum aliquod ingens coeuntia, induruerant, ita tamen, ut distinctas nempe, cum suis radiis, figuras in his quatuor majores, utut circuli expertes, notare esset. Aggressus post hæc Mundi Spiritum attrahere Magnes, ferme biduo, in subflavum conversus totus Oleum est. Quale autem hic vides, Phœnomenon non fuit. Extat ibi duplici circulo (digno utroque, cui, quod Schemati suo, de Magno Lapide, Tractatui præmissio, inferendum curavit *Basilius Valentinus*, pari jure inscriberetur: MIRABILITAS NATURÆ!) Extat, inquam hoc duplici Circulo , notata antiquitus tantum simplici, Signatura.

Sed jam *alterum* etiam quod proposuimus nobis videamus: Nempe attrahit universalissimus Magnes hic & ex se ipso. in se latens, Hermeticum Aurum, efficiturque cum ipso sulphur rubeum, permanens. Conjuncta enim in ipso inseparabili, tria, , & Philos. foedere sunt: quæ sola coctione perenni figuntur coagulata. Quinimò centrale principium est, & attrahens, quibus perficiatur.

Tertio: Universalissimus hic Magnes & materia audit, unde Liquor ille *Alkahest*

Paracelsi Helmontique confici queat; qui est purus putus Naturæ ignis. non elementaris, sed cœlestis penitus & centralis ac incorruptibilis, omnia reducens, sine diminuta sui actione, in materiam rerum primam, & nullis ferè facibus relictis, verè dissolvens. Diversam à nobis viam insistant qui *Alkahest* præparaturi, ex minerali juxta ac animali, vegetabili quoque regno conquirunt auxilia: fixis volatilibus horum salibus; (e.g. \square , \times &c.) cum Acido minerali nostro \ominus conjunctis inque liquorem destillatis. At quid infinitis opus ambagibus est, tendere, quò rectà possis: laboribusque te fatigare, quibus queas superfedere? Habes, si cupias, minerale, vegetabile atque animale imò in omnibus istis regnis latè dominans subjectum Catholicum nostrum. Quanquàm, si verum volumus fateri, tale non sit, sed Meteororum veriùs Mineraliumque Materia, quoddamque Vegetabilium Animaliumque omnium fomentum. Quæ causa est, cur confecturi nostrum Menstruum, *πῦρ ἀμφοῖν*, idem, quod dicitur, amplectamur. Est hoc una res sint Monas illa *Hermetis*; Spiritus *Vinæ Arnoldi*; Lunaræ *Lullii* Spiritus; Liquor immortalis, Universale solvens, Arcanum ignis, Ignis-Aqua *Helmontii*; Aqua-Ignis Mercurialis *Rovillasci*; Draconis *Al-*

Alberti sanguis; Aqua Saturnina & Spiritus Mercurialis Basilii; Acetum acerrimum, Virginis Lâc; Pontica Aqua, sicca Sendivogii aqua; Aqua Paradisi Isaaci Hollandi; Alkahest Martin. Ruland. Mich. Toxicit & Pascelsi; Latex ætherius (i. e. ein geistseuriges Wasser) Kunrads à Khunrad; Aqua vitæ, non vitis; Dom. de Nuyssent; Ens primum Flammelli ex Abrahamo, Judæo; & sine dubio Oleum Salis Mercuriale putrefactum alembicatumque in Tumbâ Semiramidis Hermetice sigillatâ. Cujus Libri, quicumque is fuerit, in hunc usque latere diem maluit Autor. Sacrum hunc tamen Naturæ Curiosorum inclutæ esse Academiæ volens, cum Collegas omnes, celeberrimos Viros, tum me sibi ipsum mirè devinxit. Quô & nomine publicè, maxima gratia est; Illi quam habeam. Consecutusque mihi videbor voti summam, si, (quod auguror esse J. H. C. D.) denique & Nomen nosse contigerit.

Equidem rejicit ille, (cap. 1.) Mineralia media ac Nitrum imprimis; fieri tamen potuit, uti, æquior isti, crudum ac commune intelligeret. Coeterum, cum ipse met fateatur (c. 9.) Aquam nostram fuisse in potentiâ Minerale, esse non ea aliud potest, nisi primum Ens salium. Sal nempe Naturæ unde Nitrum minerale, utpote catholicum Sal incunabula habet, Nitrum mihi, suprâ, Virgineum dictum. Nec in-

invitò *Helmontio*; cui & ipsi *Alkahest* primum constituit Salium Ens, *Tract. de Medic. m. p. 322.* summum item atque felicissimum Salium: §. *potestas.* Liquorem, porro, suum Anonymus Autori, ignem vocitat Philosophicum; c. 6. qui, c. 7. Menstruum ipsi igneum, & meo animo, rectè quidem. Quum & ipse *Helmontius* sit, qui, (d. l. p. 481.) Gehennæ ignem indigiter. Sal autem, secundum *Alphidium*, non est, nisi ignis, nec ignis, nisi sulphur, nec sulphur, nisi Mercurius. Et specialiter in Nitro nostro est summa caliditas, id. c. Spiritus infernalis, quò non datur in totâ rerum naturâ, calidior: teste *Basilio*. Quòd si verò, quem laudamus jam toties, nobilissimus Autor, præter spem, intellectum quid aliud velit, ac ✕ fortasse, (quod à multis Sal Mercuriale dicitur,) nil equidém de subjecto isto, quod defendendum suscepi, in posterum muto: Cœterum (pace tanti Viri quod dixerim,) scire aucto: utrum ex materiâ illâ suâ elaboraverit ipsemer *Alkahest*, huiusque ope confecerit, quæ de virtutibus ejus commemorat; (silentio enim præterire ista omnia maluit). Quod si sic: tantis ausis gratulor meritò in felicitatis aliquâ parte numerans; contigisse mihi, quem hic sequi liceat, Præceptorem: sin, non minimam mihi consecutus laudem videbor, si è nostris

stris fructum in Ipsum hac in re aliquem, intellexero, redundasse. Eundem autem, maximè miror, tacuisse omninò, quò præparari modò nobilissimum succum illum oporteat. Quà in re ne instituisse quidem vestigiis Verèrum, nonnullis videbitur. Quibus (quod ille discipulos suos jubebat assidue) *πὸ ἐξέτασιν* quidem cordi curæque, sed non nimium, fuit. E quorum numero in præsentiarum occurrit *Basilius Valentinus*, quem unum ista apertissimè profecutum esse, negare nec possum, nec debeo certè. Sic enim, què dixi, in *Clave* 5. Materia, inquit, prima in principio operis nostri optimè & perfectissimè est purificanda, deindè absque ulla additione seu admixtione solvenda, destruenda, in cinerem & pulverem redigenda, undè postmodum expellendus est Spiritus volatilis, albus uti nix, & adhuc alius Spiritus volatilis rubeus, instar sanguinis, qui duo tertium in se continent, & sunt tantum unus spiritus, qui largitur vires & vitam &c. Cui comitem *Sendivogium* addam, qui & ipse in *Tract. de Sulphure*. Vidit, inquit, Alchymista fontem aquæ plenum, circa quem deambulabant Θ cum Δ inter se altercando: donec ultimò cœperunt pugnare: & intulit Sal Sulphuri vulnus incurabile, ex quo vulnere loco sanguinis aqua quasi lac candidissimum effluxit &c. Quorum cur me exempli pigeat,

gear, causa non est. Nonnulla igitur, eam in rem, sequenti sum Capiti annexurus.

I N C A P U T V I.

*De Modo attrahendi Aurum
ex Aurâ.*

Philosophis Metallorum Regem, Aurum, Solem appellare placuit, eò quòd Solis radii visibili ac modò infinitò dispersi, in uno Auri corpore invisibiliter coadunati essent. Hoc Solis effluvium Scriptura Sacra appellare videtur מנר תנחא שמש pinguedinem seu florem stillantem Solis? Deut. xxxiii. 14.

Equidem extant, super Sulphure Solis terrestris, diversa autorum scripta; sed, qui de attrahendi id modò ex primo fonte, aurâ scilicet, Solis radiis repletâ, verbum ullum fecerit, non memini quenkum. Sive id ignorantia forsân, seu, quod suspicari & ipsum liceat, invidia factum. Et quanquam, separatis & ipsos temporibus, de acquirendò ex aëre, Magnetum operâ, quos nonnulli sibi peculiares excogitarunt, docuisse, nulli imus negatûm, nondum vidimus tamen, qui de Sulphure universali, quâque indispiscendum id ratione commentatus hætenus aliquid sit, aut cum literato communicaverit, Orbe. Præter unum
D. Fa-

D. Fabrum Monspeliensem, cuius ista, ex *Hydrograph. Spagy. c. XIV.* legi hîc volumus; in quibus videlicet suam apertè ille sententiam prodit; dum: *In fonte*, ait, *Chymicorum* esse partem fixam vel eam & albam in duplici differentiâ, rubea quæ sit, *Astrum Philosophorum*, & quæ alba sit *Argentum eorundem*. Cæterum videtur hic, fontem suum de duabus substantiis, Salis habentibus naturam, ex unâ tamen eâdemque radicibus ortis, velle elicere. (*Vid. c. XIII.*) quò nomine non possumus nos facere cum ipso, & rejicimus meritò, quam ille fovit, opinionem; nihil quicquam in *Nollianâ* desiderantes: quod Calor & Balsamum Solis Magnete creatò comprehendì possit: (*in Prodr. Phys. Herm.*) Quibus enim quid apertius, procul omni obscuritate; dici poterat? Sed aut Magnetem ille modumque attrahendi penitus ignoraverit, aut, ut solent plerumque isti arcanorum suorum retinentissimi esse, in vulgus noluit propalare.

Quod & ipsemet factitare continereque intra scrinia adeoque suppressere omninò poteram Inventum hoc meum; sed non id, inserviendialiis, proprium ac solenne mihi, tum ardor quoque atque, ad idem illos studium excitandi, contentio sane improba à me impetrari permiserunt, qui subinde in animo versabat *Gallianum* scitè admodum dictum: Qui loqui vult, quod
nemo

nemo intelligat, magnam rem præstat, si taceat.

Age itaque 1. ad attrahendum Aurum Auræ Hermeticum ex aurâ superiore, compara tibi sis Magnetem, album illum eundemque purissimum, quô de præcedens tibi Caput, si voles, loquetur. Sint deindè decocti lateres quatuor quos intra, Crucibulum, cui continetur ille, suppositô igne, cœlô serenô, ne corruat, coherceatur. Quô factô; istum, quem dixi, Magnetem, brevi admodum tempore, reviviscere velut moverique atque minutorum quasi centum spatîo, Sulphur aureum, Aurum Auræ mihi dictum, ex Aura videbis attrahere: intus & extrâ Magnete colorem herbeum, eumque summum, posteaquam autem fuerit refrigeratus, cœruleum, qualisque esse Erani solet, assumente. Quod non sine summo visentium stupore fieri consuevit.

Cæterum, experiri volentibus non inutile fuerit, uti mediis quibusdam, cùm Magnete maximè disponendo, tùm regendo cum primis igni idoneis, quæ sanè operosius describuntur, quàm exhibentur. Quod si manum tamen ipse ad moyeris, secutus velut indicem, illa, quibus te instruximus satis hætenus, cogniturum te media, perventurumque illuc via multò faciliore, quam nos in ipsam Modi velut arcem penetravimus, nulli dubitamus.

2. Quan-

2. Quantum, deinde, ad attractionem ex Aurâ inferiore, nostro scilicet Nitro, Auri inferioris, Hermetici: non id tantum subiectum in se esse Magnetem, sed & in se ipsum etiam Hermeticum Aurum continere, supra meminimus. Quæ cum ita sint, non jam utique deest Magneti, sive corpori Salis purissimo, Spiritum summan quo Aurum Hermeticum latet, Attrahendi, retinendique, sua vis, unumquodcum his fieri volatile, ac demum crepitatâ conjunctione atque attractione, vetus Liquor *Alkalist* destillari non nequit. Quod ipsum, subiecturi quæ sumus, *Trismegistus* verbis his docet: *In hac a terra ascendit in calum, hec a terra & a Calo purius in terram descendat, &c: quod omnia subtilia & crassa penetrare & subigere potest.* As in partes hic iterum asciscendus nobis *Basilus* est. Quid aliud enim volatilis ille albusque, nivis instar, Spiritus ipsi, *Clare* & nisi sublimatus quidam Sal? quidvè Spiritus volatilis rubeus, nisi ipsissimus Nitri spiritus? (qui dum destillatur, vaporì puniceo similis, transcendit.)

Nec in Experimentis, *Lullius* contradicit ubi, sub velamine Salis Tartari volatilis, plenissimè tradidit hunc laborem. Unò verbo: In nostro magisterio primo facimus de grossò gracile, i. e. de corpore Spiritum, de humido siccum, de aqua terram, & sic naturas convertimus & facimus superius inferius: quod fit, quum Spiritus effici-

efficitur corpus. et à converso corpus fit Spiritus.
 Ita igitur habeo, utraque animum induco
 meum; Liqueorem *Alkaleſt*, preparari riteſi-
 ſimè, ſi Nitrum; (vſl materia illa noſtra,
 ſummò ſtudio purificata,) peculiari modo
 regeneratum, cum iterum iterumque recti-
 ficato ſpiritu ſuo, ceterà quantitate unitum
 putroſactumque in Balneo, deſtilletur; co-
 hobetur 20 ſublimetur; cum novo deinde
 ſpiritu cohobetur; iteratiſque ſubinde co-
 hobationibus, dunt butyri inſtat, coagu-
 labilis frigido, aqua lactea fiat, deſtilletur
 tandemque rectificetur.

Non hæc autem factu facilia ſunt, & ex-
 pertum artificem inſignemque Philoſo-
 phum ſibi volumus. Quam in rem *Dn. Joh.
 Baptiſta van Helmont in Tract. de Qru Medici-
 p. m. 5.* hæc verba apprimè tenenda: Cum
*Liquor Alkaleſt ſit radiſiſſime præparationis, ne-
 mo, & ſi arti gnarus fuerit, ad ejus conſecrationem
 perveniet, quem Altiſſimus ſpectuli domo non eò de-
 duſerit.*

Poteſt & imprimis hoc nomine, Men-
 ſtrum noſtrum vocari Univerſaliſſimus
 Magnes, quòd cum ☉, tum cœtera Metalla
 omnia attrahendo, ea radicaliter, nullaque
 vi ſolvat; cœterum perfectis tum metallis
 conjunctionem unice amet.

CAPUT VII.

De Tempore attrahendi Aurum

Aurum.

Auctor huius libri, scilicet de triplici vita, Marsilius Ficinus Canonicus Florentinus, (qui solius Platonis imaginem in cubiculo habebat & ante eandem dies noctesque lampadem ardentem perpetuo suspendebat: referente Hatting. in Dryad. Ecclesi. c. 12. p. 75) in eaque multus maxime est: in conciliandis celestibus Gratiis sive pro materia metallorum, sive herbarum &c. ante omnia Lunam esse considerandam, ut sit in mansione sua; operi optato, convenienti, nec non in signo & aspectu ad illam gratiam, quam tibi contendis experisque. Deinde, ut Sol sit benigno aspectu copulatus Luna, & in domo istius Planetæ & in benigno aspectu istius gratiæ, cujus influxum procuras. & quæ sequuntur.

Quid? quod P. Schottus (in Technicâ Curios. l. 9. propos. 26. Chronometricis instrumentis applicaturus Indicem Spagyricum est; materiæ Hermeticæ eligendæ tempora determinaturum.

Neque tacendum h. l. & istud videtur, haud ita multo ante, Enigma communicatum mihi secreto fuisse, in quo est hæc sententia: *Quer! Quale Animal? In cæli plagâ Septentrionali conspicitur Animal septem lucidis stellis inter alias signatum, quod habet corresponden-*

tiam cum terrestri ejusdem naturæ. Sumatur, Marte existente in domo Solis, cuius filia cibetur sanguine fratris suum, unoquodque existente in proprio Domicilio, ut crescat: hocque Sole existente in domo Martis. Hæc juvencula submergitur à sorore suâ habitante in propria mansione per numerum interque celestis signature. Sed religioni ducimus, scrupulum istum tam dignorum, quàm indignorum pariter, auribus exponere, profanareque, quàm rectam esse cumpnimis, quis: quis est Autor hic ille, voluit, Arcan. profecto non vulgaris & momenti maximi rem.

Non possum non tamen, cum *Galil. Galilæi Nob. Florent. in suis Nov-Antiquis Sanctiss. Patrum p. m. 56.* istud dicere: Non credo, che sarà lontano dal ben' filosofare, il dire, Che egli, come Ministro massimo della Natura, & in certo modo, Anima è cuore del Mondo, insonde a gl'altri corpi, che lo circondano, non solo la Luce, ma il Moto ancora, &c. Nam solo lumine & motu Cœlum influere, multis rationibus probavit *Alexand. de Vincentinus, de Cœli influxu in sublunaria, c. V.* Imprimis mirandam vim & energiam solis descripsit latius *Dionys. Areop. in libr. de Divinis Nominibus.*

Itaque Sphæra Solis duplici ratione vivificum excitat calorem, primò quidem & principaliter Sole, Astrosum maximo, suis radiis illustrante omnia, deinde perenni ac continuâ morione corpora interclusa distrahente.

Quan-

31

tia
exi
fra
mi
M
ha
ca
pu
ru
qu
qu
fel

lib
Pa
ch
C
tu
M
co
to
lu
lu
ci
in
fi
pi
ra
co
h

Quantumvis autem 1. Aura vel Aër superior à Sole quotidie accendatur, unde Lux diem faciens, ortum ducit, multò subtilior, quam quæ ex aqua vitæ accensa. *Petr. Borell. Obs. Medico-Phys.* 3. quum tamen temporis calor non eodem modo & semper vigeat (nam Autumno & Hieme serè languet, extinguiturque; Vere autem æstateque crescit ille ac intenditur:) adhuc natura non tam signi cœlestis, quam propinquitas & rectitudo Solis supra nostros vertices, causa esse caliditatis non hodiè demum credita sit, copiosissimè rectissimèque solare Sulfur, sive Aurum Auræ, Sole Cancrum; sive Virginem, sive, omnium optime, Leonem ingrediente, quovis, seu matutino, seu meridiano quoque tempore, attrahitur. Quod meomet probatum exemplo ire hic possum iterum, si sic postulet res. Die enim X. Martii anni 1673. Sole Arietem ingresso, meum usitatò ponens Magnetem, vix volam, quod ajunt, vel vestigium Leonis viridis reperi, ac vix de colore suo, quem album ab initio habuerat, quicquam ille mutavit. Utut, per duas serè horas igni fuerat donatus. Die xxix ejusd. Mensis experimentum idem iterum cepi, majoremque Auri Auræ consecutus sum vim. Unde quis non adveniat, quantum momenti ad eam rem cum apertitas diei, tum calidior anni pars afferant;

D 2. Sed

2. Sed de Tempore quoque attrahendi Aurum Auræ inferioris tenendum hoc fuerit, momenti rem esse, quo purissimum corpus salinum Nitri Spiritum attrahit. Ne quid autem, quò minus jungantur, impediatur, separandæ sunt facies. Quod non, nisi putrefactionis sublimationisque, Veris tempore, i. e. calore modico; susceptæ opera, rectius obtinebis. Tempus enim Vernale convenit sublimationi: *Platon. Quætorum Comment. l. 3. §. nunc erit.* Cui rei bi-mestris minimum, aut plus etiam temporis, tribuendum.

Quo verò tempore coctionis Liqueoris vel Magnetis nostri Aurum Argentumve addenda sunt illi? Placet, conducereque non parum existimatur concoctionis principium. Quia in his Metallis perfectis sunt radii tingentes & ☿ rubrum & album, quæ repetuntur & sunt in ☿ nostro. Unum enim alterius semper Magnes existit, manetque solvens cum soluto, propter substantiæ similitudinem. Et quemadmodum antiquissimi Philosophorum, in initio & medio, universalitatis semper rationem habentes, in fine tantum Universale scopo particulari destinatum determinarunt: Sic, ex solo Liqueore *Alkahest*, Lapidem Philosophicum confici posse, curandis ut morbis faciat, constanter asserimus; qui ultimò cum *Auro vulgi*,

valgi, ad scopum transformatorem connectitur & permiscetur, non ut perficiatur ab Aura, sed ut Aurum perficiatur ab ipso Lapide nostro; secundum & vivum reddatur, ita ut procreet sibi simile & propaget progeniem suam in infinitum. Quam in rem Petrus loh. Fabri, Consil. & Medicus Reg. Gall. non inutiliter legi potest *Tractatus*, (quem, FRIDERICUS, Holsatiae D. U. C. I., gratificaturus d. 15. Maji A. O. R. CIO 100 LIII. confecerit:) cap. 12. & 30. Utut dubium mihi fiat, utrum scriptum hoc, cujus simile forsan non extat, & ob id rarissimum, lucem unquam aspexerit.

CAPUT VIII.

De Coloribus Auri Aurei.

VOccurrunt &, inter cetera, Leonem Philosophi viridem, Materiem universalissimam suam. Quo plerique Chymicorum moti, Subjectum, quod ad externum colorem & ipsum viride quaesiverunt. Arripuerunt nonnulli avidis oculis manibusque hic spumam viridem illam, primo Vere aquis non fluentibus innatantem. Hanc Aviculam (Wasser Vogel) Terramque Adamicam nuncupare placuit. Spiritum inde volatilem, & volatile, foetorisque male oleum, Materiam Lapidis videlicet Philosophici, praepararunt.

D. 2. Com.

Communicavit jam mecum *Dn. D. Christoph. Bauzmannus*, *Regiminis Svec. apud Bremens. Medicus Ord.* Situlae cujusdam in summo aperta pluviâque repleta, Effigiem. Follibus, quorum inò appositi sunt Duo, meridianò, fervidissimò diei tempore, Sole Leonem ingressò, purissima quaedam pinguisque, eademque materia viridis, quam & ipse, *Bauzmannus* Aurum Auræ existimat, plurimumque in eâ momenti positum habet,) ex aëre attrahitur. Cujus autem cum periculum nondum fecerim, neque judicium hic meum interponere audeo: Servans interim instar operis illius, quod dixi, cum Processu; quem, non ita pridem VIR summus mihi munus dedit habendum.

Si quicquam credimus *Henrico Khunrado*, offendisse se ille, in *Theatr. Aeternæ Sapientie*, p. m. 147. apud quendam, Leonem viridem, universalis qui esset, ejusdemque sanguinem, h. e. non vulgare Aurum, memorat, sed vidisse se suis oculis, ait; conrectasse etiam manibus, linguâ portò gustasse atque ad extremum Sapientum Aurum percepisse odore. Idem etiam i. de id hoc, quod aure meo mihi vendito, Aurum Auræ superioris, seu Leone viridi affirmare habeo profectò. O benedicta Viriditas, gyrans per universum, cujus Centrum ubique, peripheria verò diffusa per omnes naturæ abyssos! Quod

Quod nec ipsum diffitebitur, opinor, *Ioh. Agricola*, in *Popp. Commentario*, sic scribens, p. m. 15. Vertitur hæc ritissimè in Aurum nostrum Viriditas. Sed non absre ignorasse mihi ille videtur, quonam præparari istud debeat modo. At enim experimento verba hæc nostro apprime conveniunt.

Nam & primò illæ viriditatem; colorem deindè cœruleum, ad ultimum autem purpureum induit. Ubi notes velim: si viridi in Magnete Leoni paulò fortiozem ignem supposueris, repetere eundem chaos suum, linquereque, quem occupaturus alias fuerat, nidum, i. e. Magnetem vacuum prorsus, qualisque ante erat, quod non parùm mireris, album. Maturè igitur & dum calet adhuc, imbutum Leone viridi Magnetem, mortario infusum, contunde. Quod si solvi fontanâ hunc aquâ patiare, viridis fiet. sicutamen, uti mox in pulverem Leo ille purpureum præcipitetur, qui abluitur. Pari ratione, si redactò in pulverem Magnete vini Spiritum infuderis, digerique ista permiseris leniter, viridis, quem jam aliquoties nominamus, Leonis hic sanguinem, sive Sulphuraureum formâ rubrâ extrahet; præparando Auræ Auro potabili, asservandum probe, de quo sermo in sequentibus nobis instituetur.

2. Habet & colorem suum Aurum Auræ

D 3 in-

inferioris, i. e. Nitrum nostrum. Ac albô quidem roscoque Antiquorum ac *Dioscoridis* illud fuit. in *Ægypto* quod nascitur, plerumque rubrum fertur *prospero Alpin. de Medicin. Ægypt. l. 4. p. m. 148. a.* Nobis in usu quod est, sese albô commendat, animâ intus purpurââ, (Aurô Auræ Hermeticô, latitante; sed quæ Vulcani artificio expelli potest, nec, nisi ipsissimus Draconis aureus Cruor, in Salamandram, igne vivacem, mutabilis, quicquam aliud est. Quicquid *Robertus Boyle, in Tentam. Physiol. p. m. 199.* obscurando isti, asserat. Et quid opus est verbis? Nonne Sal Nitri (*Lexic. Chemic. Guilielm. Johnsonii, Londini, A. C. MDCC LII excusum typis,*) Sanguinea illa? Nonne suffragio nitimur *D. Joh. Becheri?* qui, *Phys. subterr. l. 1. s. c. 2. n. 109.* Sulphur Nitro tingens adscribit. Ne aurifabros accersamus: quibus certius nihil, quàm crudum etiam Nitrum Tincturam, Auroque familiarissimum & gratissimum in se Spiritum continere, eô, quòd Auro pallida cum aquâ illitum, in parvo igne illud amicitabili tincturâ sanguineoque rubore profunderè potest.

Sic &, quando *Alkahest* noster per se coquitur, tum & colores perfectos acquirit, inter quos est albedo & ultimò rubedo; ut clarissimum est per omnes Autores, qui Lapidem nostrum noverunt, ejusque
con-

CAPUT IX. DE AURA AURÆ, &c. 59
confectionem perfecerunt, ratione & arte
Chymicâ conducti.

C A P U T IX.
De AURO AURÆ
potabili.

Duplicem *Hornius* (*Dedic. in Berhard. in-
nov.*) Medicinam Philosophorum sta-
tuit: Materiam verè & simpliciter univer-
salet alteram, (vulgò, 1 lapidem Catho-
licum magnum universalissimumque:) al-
teram ferè & secundum quid universalem,
aliò nomine Lapidem Catholicum parvum
& Tincturam metallicam; hujusque, ex
quibus præparetur, diversas materias esse.
Illius Inventorem *Hermetem Ægyptium*;
hujus *Geberem Arabem* celebrari. Mate-
riam illius Solem cœlestem: terrestrem hu-
jus, sive Aurum gaudere utramque suo
Magnete, cujus illa auxiliis, de potentiâ,
uti loquuntur, in actum vimque multipli-
cativam reducat.

Non faciunt hæc ad palatum *Iohanni Re-
schio in experiment. Osandr. de Solo p. m. 119.*
eoque illam ille sententiam respuit. Verum
enim verò, qui, suò quodam respectui,
fundamentò careat, sanè ego non video.
Nam Mercurio nostro cum Auro arcta adeò
cognatio intercedit, ut magni nominis

Philosophus de eo scriptum reliquerit, *Aurum nihil aliud esse, quàm Mercurium istum adhaerentem, in puro quodam loco summè coagulatum & ad perfectam fixationem redactum. Vid. pref. D. Joël. Langelott. in D. Joh. Tilemanni Experimenta.* Et si nondum horum oblitus, Lector optime, es, quæ, de attractione prodita hactenus; nec dum excidere ista animo potuisse, credibile est.

3. Solis Sulphur & Aurum Auræ superioris sponte sequi Magnetem. Inde igitur paraturus potabile Aurum, præcipitatum Sulphur Aureum adhibens, abluc, sociatumque cum Mundi Spiritu, ex præscripto artis, sustine. figere. Aut, si rudis horum ignarusque omnium es, destilla tinctum Auræ Auro Vini Spiritum, quoad ejus quarta quidem superfuerit pars, habebisque residuum Aurum, videlicet potabile, gratissimi ob rubedinem aspectû. Quod quamvis initio salsedinem aliquam præferat, quam, qui gustarit, linguâ percepturus facile est, seditamen, interpositis diebus aliquot, limpidæ instar, Magnes, Tincturâ innascente, quam depletam, à Solis radiis in vitro munieris probè. Ad Solem enim expositum Aurum istum, paucos intra dies, decolor redditur. Unde, Solem Aurum hoc Auræ retrahere, Sole clariùs patet meridiano.

Ac veluti Cap. 3. quâ, destillatâ ex Nitro,

tro, Animam astruxi esse vivificantem, quæ in debito subjecto incorporatur: ita cum eadem Aurum Auræ, meum quod dixi, conjungi figique, atque ex utroque, præstantius, efficaciusque quod sit, Aurum effici potabile queat.

2. Pari ratione Aurum ex Aurâ inferiore, seu Nitro nostro, fieri potabile potest: si scilicet *Alkalest* in summam rubedinem per se figas, aut, initio statim, cum metallico Auro purgato conjungas, inque perficias Lapidem: quod in omnibus Liquoribus, Medicinæ in usum, solvi posse, non hodie demum credi coepit. Nam *Alkalest*, in quo, (uti dictum superius,) illa anima Nitri latet, quæ etiam appellatur Sol & Luna abscondita Spiritus, Sulphur naturæ invisibile, & Aurum Philosophorum vivum, resolvit potenter Aurum corporale metallicum, & tunc Aurum, cum Auro mixtum, in naturâ subjecti, aurum illud spirituale corporale hoc vivificat, & aurum hoc corporale illud spirituale ingrossat & sic fit Spiritus Corpus, & Corpus fit Spiritus, & ambo simul unum spirituale & inseparabile &c.

Quæ si verò videntur abesse, num, & Nitri nimirum crudi purgati, (vel verius, peculiari modò regenerati,) ope, Sulphura ex Metallico auro, horæ unius morulâ, nulloque penè negotio extrahi posse; num,

inquam, & istud, Lector, tale videbitur? Multò magis, opinor. Nihilominus res, uti dixi, se habet. Neque enim hodiè demum istud, aut heri; expertus multoties sum. Et vix septimana una aut altera labitur, cum, præsentibus nonnullis Aëlis meis, metalla ex ordine singula sic probò, efficioque, uti, extractis ex uno quolibet, injecto scorsim Crucibulo patulo, Sulphuribus suis, interposito horarum aliquot spatio, potabilia jam essent; iisdemque, inter alia, Lunæ purpureum quoque exhibeo Sulphur ac tale prorsus, quale vel Solis unquam, sive Veneris porro, seu & ipsum Martis denique queat deprehendi, ut sic rectè scripserit, qui se *Philalethe* nomine Orbi commendare literario voluit: In omnibus Metallis vulgi Solem nostrum; at in Auro Argentoque propinquius contineti.

Ergò ô felix terque felix ille Artifex, qui consequitur à clementissimâ summi Jehovæ benedictione artem conficiendi præparandique SAL istud quasi divinum, cujus efficaci operatione corpus metallicum sive minerale corrumpitur, destruitur, demoritur: anima tamen ipsius interim revivificatur & gloriosam corporis philosophici resurrectionem: uti exclamat *D. Ioh. Frid. Helvetius in Vitulo Aur. p. m. 15.*

CAPUT X.

*De Virtutibus Auri Aure in
Regno Animalis.*

Quibus vitalem in juvenibus Spiritum (qui est humidum & calidum radicale, minima innata, & sedem in medio hominis corde habet, tanquam sustentaculum omnis vitæ nostræ) conservare in senibus verò languentem restaurare & eos velut ad juventutem reducere, quoad vires, sicque vitam hominis in summam adducere sanitatem volentibus est, opus his erit quærere non Elementalem, sed calorem illum cœlestem Solis & Lunæ, habitantem in incorruptibiliiori substantiâ, sub Lunæ glôbo reperibili; hunc calori vel Spiritui nostro similem reddere, quod fit, cum in medicinam & cibum suavissimum præparatus fuerit; ita ut per os assumptus statim in humanum penetret corpus, rem omnem, maxime carnem, sibi unitam teneat incorruptam, virtutem & spiritum vitæ nutriat, augeat & restauret, omne etudem digerat, omnem excessum cujuscunque qualitatis amputet, humidum naturale faciat abundare, & calorem velignem naturalem debilem confortandum inflammandumque atque augmentandum proeuret. *Vid. Osu.*

Croll. in Prefat. Admon. sue Basilica Chymica praefix. p. m. 101.

Hujusmodi Medicinæ Petr. Poterius meminit, *Consil. & Medic. Regis Christian. in Pharm. Spagy. l. 3. Append. p. m. 602.* Hoc si universale, inquit, desideras (medicamentum) fac ut Solis splendore illustretur, cujus influentiâ non tantum ejus tenebræ removeantur, verum & ejus beneficio calore illius compacta materia attenuatur & verè fermentatur.

Quemadmodum ergo Aurum Auræ hoc meum Solis calori natales velut ortumque debet: ita si cum Spiritu vel Sale Mundi, non ex Magnesiâ tantum suâ, sed ex radiis quoque Lunæ erutum, atque ob id Lunaria à Philosophis cognominatum, conjungendum figendumque id sit, quis dubitet verò, omnium, quotquot sunt eruntvè præstantissimam Mundo Medicinam, promitti reque ipsâ fieri posse? *Cons. Robert. de Fluctibus cap. 5. lib. 1. de Vromantiâ, & Minisichtum, in descriptâ Unicornu mineralis præparatione, cui imprimis Sal ærium nitrosum adhibet.*

Annus jam non amplius unus præterlabitur, ex quo, conservantis cujusdam saporis dulcissimi Salis ope, ex sanguine meo confeci Thermometrum. In quo hodieque nihil ille sanguis meus fuit mutatus, sive naturam seu colorem etiam spectes, duraturus

tutusque ad ultimum usque vitæ meæ habitum est. Ecquid verò tibi videtur? Mihi hic quidem nullum dubium fit, si, tantò extra corpus temporis intervallo, sanguis potest humanus servari, in ipso præstari id corpore potius, unito cum primis cum Sale, ut superius dicebamus, Mundi universalis, Auræ Auro sive sulphure aureo.

Sed jam contemplantur mentis acie i. Auræ Auræ superioris in Regno Animali virtutes, quibusque præsertim fugandis morbis faciat id. Invento enim non à me tantum Auro Auræ potabili; sed & Spiritu Mundi; Mundique cum primis, denique, Balsamum præparandi viâ cognita, cum publicè facere Medicinam, persona, quam gererem, alienum novissem; commodè animo meo occurrit Excellentissimus VIR, *Dn. Melchior Bräbe l. Præfecturæ Elect. Sax. (mihi demandata) Medicus juratus, Collega honoratissimus meus*, cui & darem ista rectius, quæ pararem, medicamenta, quique, in desperatissimis quibusque morbis, referret, quem præcipuè fructum eorum cognovisset. Quod, cum annum intra spatium, diligentissimè & cum curâ præstitit hactenus, tum non pauca etiam consignavit. E quibus, indiscriminatim & nullo ordine, Lector, haud indignaberis, quòd nonnulla, ipsius Medici verbis, legi hic velim:

D 7

Uxor

Uxor Electoralis Præfetti Zabeltzenſis ,
Dni. Chriſtiani Polingii , Menſe Aprilis , ſexto
 poſt partum die , febre acuta Lochiis inde-
 bitè fluentibus , corrumpitur , cum hor-
 rore inſigni , quem exceperit calor intenſiſſi-
 mus , ſitis , Lipothymia , capitis dolor ,
 cordis anguſtia , mamillarum inflamma-
 tio , tibiæ utriuſque pungens dolor & vo-
 mitus. Morbi periculum tùm ex ſympto-
 matum cumulo , tùm themate Geomantico
 cum in finem erecto cùm cernerem , ſtatim
 venam Saphænam dextræ , altero die ſiniſtri
 tali ſecundam curavi , propter Lochia ſup-
 preſſa & inde ſubſecuta ſymptomata. Do-
 lor pungens tibiæ , eductio ſanguine ,
 ſtatim remiſit , reliqui affectus perdurarunt.
 Recruduit omne malum horis pomeridia-
 nis ad delirium uſque. Adhibebantur Be-
 zoardica , Julapia & varia ad rem pertinen-
 tia , tandem etiam Spiritus Mundi , cujus
 beneficio peſtoris anguſtia , difficultasque
 reſpirandi & reliqua ſymptomata ita beni-
 gniora apparebant , ut jam optima fruatur
 valetudine.

Menſe Junio hunc Spiritum Prægnanti in
 reſpirationis difficultate ex uteri aſcenſu or-
 ta , cum calore præternaturali , adhibui ,
 ſumpto cò , reſpiratio mox erat facilior &
 calor remiſſior.

In Febre Heſtica Phthyi conjuncta cum
 difficultate reſpirandi , reſpirationem faci-
 litaffe

litasse Spiritum Mundi, Mense Julio, adhuc profitetur vidua hujus urbis paupercula.

Filiæ trium annorum, *Matthæi Hermannii*, Civis hujus urbis, diuturnam tussim expertæ, quater de die, & quidem singulis vicibus octo guttulas Tincturæ Auri Auræ in pauca dedimus cerevisia, quia alia medicamenta respuebat, ea nocte, à tussi immani non amplius adeo vehementer direxata, dormiebat. Nec sequentibus diebus usum Tincturæ hujus omisimus cum meliori successu.

In Febrè tertiana nonnullis, finito nempe horrore, & calore jam invadente, dedi Cochl. dimid. Spiritus Mundi, ut experimentum facerem, quid valeret. Mox sumptò eò calor remisit intensior ad multas alià perdurans horas.

Nobilissimi & Strenui *Dni. à Milkaw, Hereditarii in Merzdorff* Filia sedecim annorum, Mense Augusto incidit in itinere in febrim acutam, cum sit vebementissima, linguæ intumescencia, ardore faucium intolerabili, anhelitus difficultate, delirio & omnium virium jactura. Sexies adhibito Spiritu Mundi cum Tinctura Auri Auræ, non neglectis insuper Jlapais, pulveribusque Bezoardicis, omnia remiserunt. Symptomata periculosissima. Et fatebatur post restitutionem nobilissima Virgo, Spiritum Mundi

Mundi optimum fuisse medicamentum ad debellandum morbum.

Illustris Baronissa merè scorbutica & ab hujus mali Symptomatibus, capitis nimis & oculorum dolore, ruboreque, cordis palpitatione, hypochondriorum tensione & inde nato anxio volarum manus utriusque madore sæpius divexata, quotiescunque Spiritus Mundi cochlear semis, etiam grvida, delibaret, non solum prædicta Symptomata, & somnia Phantastica, cessabant, verum etiam noctes, quas alias inquietè consumsit, nunc placidè transigat. Hinc tertio post partum die Lochia subsistebant, inde calor & sitis, intensius, vigilie nocturnae & Lipothymiae sæpius recurrentes, vires frangebant. Reliquis prius parum juvantibus, tandem Spiritui huic locum concessimus & magnum dictorum Symptomatum levamen percepimus, ita ut septimo die Lochia debite iterum fluere.

In Serpigne, Impetigine, seu Lichene Spiritus Mundi extra adhibitus, suum illi nendo facit officium, exsiccatur enim, calorem præsentem tollit, dolorificum lenit pruritus, & cità hoc agendo, omne opus perficit. Quod verum deprehendit *Dr. Galtierus* Pharmacopoeus & Senator Haynensis, in digito.

Honesta vidua in labiorum Serpigne ex
fa-

sæpius reiterata illinitione effectum, multis aliis aliàs expertis, sed hic in cassum adhibitis, vidit mirabilem.

Et quod in hisce præstitit, id & in scabie posse, ipse sum expertus. Quotiescunque enim diu noctuque manum scabiosam aliquoties illinivi, toties etiam deprehendi, pustulas ita subsequenter diebus fuisse exsiccatas, ut sine damno descalpere potuerim.

Civis nunc temporis primarius Haynensis, in bello Hungarico miles, febre Hungaricâ laboravit, finito bellô rediit in patriam nondum integrè restitutus. Pro incolumi, post medicamentorum usum, habebatur: Sed inito conjugio podagra & Chiragra laborare cœpit. Per varios annos varia adhibuit medicamenta. In cassum. Ad Spiritum tandem Mundi & Tincturam Auri Auræ refugium, nostrô consiliô, sumsit. Usus hujus cottidianus non solum dolorem coercuit immanem; tempore paroxysmi, & calorem aliàs intensiorem leniit; sed & arenulas, rubras ab initio, postea calculos croceos & materiam albam Tartaream, viscosamque cottidiè per urinam excrevit, sæpius copiosiusque, quod aliàs in tanta copia non factum, minxit. Inde Spiritum hunc cum Tinctura, pro diuretico lithontriptico habeo non contemnendo. Et ab eo tempore, quo hoc Spiritu utitur; pessimum

mum malum, quamvis menstruatim, uti alias ingruere solebat, pulsaret fores leviter, vires intolerabiles exserere nunquam valuit. Mira narrabo, quæ Spiritum Mundi sudoriferum esse affirmabunt. Quodam tempore Insestum calidæ suadebam, ante ejus ingressum sum sit supra dictam quantitatem Spiritus Mundi cum Tinctura Auræ Auræ, post egressum apparebant per totius corporis ambitum pustulæ albæ granorum milii magnitudine, aqua plenæ levique scalpitu ruptibiles. Ex indiciiis hæc conjunctim sumtis magna restitutionis spes effulget. Continuabimus usum Spiritus Mundi cottidiè, ut, quid possit, videamus, quæ omnia seculo & nostro & futuris candidè, DEO volente; observationibus curiosis inferendis, fideliter communicabimus.

Vidua nostræ Civitatis, nimio præ morore, d. 5. Febr. in Febrem hæcticæ consimilem incidit, cum horrore & subsecuta Phlogosi sæpius de die redeuntibus. Vigiliæ nocturnæ diurnæque ita per 5. dies defatigaverant eam, ut nulla ad somnum, multo minus dejectiones, adesset pronitas. Appetitus erat prostratus, sitiebat semper. Die sexto morbi, malum increbuit, maxime circa vesperam, ob nuncium valdè molestum. Summum vitium decrementum cordisque sequebatur languor. Recusabat medicamenta, mortis cupida: die verò morbi

morbi octavo, horam circa decimam ante-meridianam, animi deliquium, oculorum obtenebratio, auditus, ratiocinationis & loquelæ eam molestabat imminutio, cum capitis dolore acerbissimo. Motus convulsivi, strangulatio uteri, dolorque manuum ac pedum, morti vicinam eam ostentabant. Expergesfacta paululum, per pulveres Bezoardicos cum Castoreo, reliquaque medicamenta ad debellandum morbum necessaria, sumsit Clysterem uterinum, nocte insequente paulò melius habere cœpit, ut & die nono. Die decimò horam circa decimam insultus rediére citatî. Ad extirpandos hos adhibui ab initio Spiritum C. C. cum Essentia Castorei, in vini potiuncula remisit leviter; mox rediit vehementius omne malum. Quid Spiritus Mundi cum Balsamo Mundi in tam desperato posset casu, tentavi. Præbui pro dosi Cochlear. i. Spiritus, cum guttis sex Balsami prædicti, cessaruntque symptomata. Repetî quilibet hora dictam medicinæ dosin, summo cum patientis levamine & adstantium admiratione. Circa decimam undecimi diei, hostis mœnia sanitatis iterum invadebat furore superiori: Spiritus verb & Balsamum, ut defensores hoste fortiores è vestigio eum profligarunt, excepta cordis debilitate. Die 12. circa tertiam pomeridianam rediit, sed post hujus medicinæ delibationem mox abiit.

abiit. Die 13. typum observabat matutinum, uti & sequentibus quatuor diebus, debellatus verò, ut antea dictum, terga dedit.

Spiritus & Balsami Mundi efficaciam sequens commandabit casus. Puerpera, Diaconi huius loci optimè meriti uxor, nono post partum die, in febrem incidit acutam, cum horrore insigni & subsecuto calore intensissimo, capitis dolore, difficili respiratione aliisque symptomatibus. Dedi huius Spiritus Unciam unam cum triginta guttis Balsami Mundi, pro quatuor præbiis, spacio duarum horarum sumendis, mox restitutam, DEO sit laus, eam vidimus.

Ancillam in pago Waldâ, (quam rumor imprægnatam dixit) febris acuta lecto affigebat d. 6. Marti. Nil nisi Balsami Mundi drachmam unam, ad scrupulos quatuor transmissi omni nimirum horæ spacio duodecim guttas in cochleari cerevisiæ calidæ ut sumeret. Ad maiorem effectus fidem conciliandam, ipsissima Electorissæ Saxonix Præfecti, Dn. Johannis Martini Richter, verba apponere placuit: Ancillam nostram primo morbus cum horrore & subsequente calore insigni invasit, symptomata fuerunt Capitis dolor, Cardialgia, respiratio difficilis, hypochondriorum dolores punctorii. Post usum Balsami Mundi, successivè

cessivè omnia ita remiserunt, ut tertio die ad consueta munia se conferre potuerit.

Spiritus Mundi, præprimis cum Balsamo ejus conjunctus, in morbis desperatis, Febribus acutis, aut ejusmodi aliis, respirationem impredientibus & calorem præternaturalem inducentibus, si non momentaneò, repurgato priùs corpore & ab omni feculentia crassitieque superflua liberato, Dosi infra datâ, delibatus, levamen pariat, respirationem faciliat, flammam seu incendium mitiget, viresque deperditas aliquò modò restauret, mortem in propinquo esse judico, quod in multis hætenus sum expertus. In quibus autem spes convalescentiæ est, illis è vestigio opitulatur, quod heri horâ nonâ vespertinâ adhuc factum vidi. *Dn. Johann David. Fischeri* uxorem repentina pectoris angustia, respiratio difficilis & suffocativa infestabat, pedes & brachia præprimis sinistri lateris erant rigida & frigida, ita ut pro apoplecticâ haberetur. Dedi Spiritus Mundi drachmas sex cum guttis triginta Balsami Mundi, pro quatuor dosibus. Delibata primâ dosi levamen percepit liberalioremque respirationem, paulò post & secundam hausit, sequebatur sudor, hunc excepit somnus, manè restitutam inveni. Die 28. Augusti. 1674. Hucusque Experimenta prælaudati *Dn. D. Fribii*.

Fecit idem, admonitû meò, complexusque

que scripto est *Clarissimus Dn. Iohann. Engelhardus, Medicina Cand. amicus per multos mihi probatissimus annos*, quæ observaret. Ba& ipsa, rem me facit, non inutilem duxi, si huc notarem.

Die 22. Septemb. anni 1673. horis pomeridianis *Dn. Emanuel Contgraff* Praefecturae Haynensis à re. Actuaria, ex improvise, intolerabilibus affligitur alv. torminibus, per 3. integras horas, non sine horrore, urinæ item suppressione vomituque. Exhibeo ipsi in Spiritu Mundi, sex guttas Tincturae Auræ Auræ, suavissima inde capit. cum somni appetentia, quod dum per lemp. horam circiter friv. quietor, & vigilans. dolorem sentit remissionem, cibum capit, optimeque se habet. Surgens manè urinam contemplatur, maximè dilutam turbidamque eam deprehendit, sedimenta verò seorsim effusa, ipsum colorem sanguineum referunt, luculentumque virtutis, medicinae hujus antinephriticae testimonium exhibent.

Idem 22. August. anni currentis, repentinò obruebatur, ex frigore febrili, horrore, quem summa statim membrorum de-
clatio viriumque defectus excipiebat, unde lectum petere coactus, *Nobilissimum Dn. C. A. Baldunum, Patronum ac Evergetam meum maximum*, de medicamentis suis ut impertiret sibi, sollicitabat, quò, ejus petito locum haud gravatè concedente, duas ipsi doses

ses Spiritus Mundi, instillatis aliquot Auri Auræ Balsamique Mundi guttulis, transmittēbam, quarum altera summa, somnum ē vestigio capiens, per tres integras horas placidē, quiescebat, his transactis, expurgiscens; enormes capitis dolores sentiebat, idque haud dubiē ex opetatione ipsius medicamenti, quod circa camarinæ, quā corpus oppletum quāmaximē, commotionem ejectionemque erat occupatum, teste eventu; viginti namque, & ultra, sedibus, alvus sese exoneravit. Unde fractæ non parū vires, somnō, quō subsequenter diē patiens penē integrum confecit, recolligere sese evidenter allaborarunt, successu haut secundō: diē quippe unō alterove elapsō, ad officii pristinam functionem sanus incolumisque rediit: Alterius doseos sumptionem, ex metu, ne, uti prius, alvum laessendo, ipsum enervaret, in quartum usque diē differre, ei visum est, ast nihil, quod metuit, evenit, quin melius ex eo habere indies cœpit.

Ejusdem Dn. Parens, calculō vesicæ, ipso Mense Martiō afflicta miserrimē, laudati Dn. Autoris opem anxie implorabat; hic vicem ejus dolens, de Spiritu Mundi, intermissō ejusdem Balsamō, ipsi offerri concedebat, cujus exhibitā unicā dosi, elapsis duabus vel tribus horis, calculum, fabæ magnitudinem aliquantū excedentem,
ex-

excernebat, sequentibus paulò pòst nonnullis minoris quantitatis, quibus exclusis, pristinae sanitati per D E I gratiam restitutus est.

Eodem Martio Mense; vidua paupercula, fèrmè septuagenaria; *Vrsula*, præternaturalem patiebatur narinni hæmorrhagiam, quæ ipsam, viribus jamdum, ob decrepitam senectutem, exhaustam, adeò enervabat, ut in cassum nobilissimis etiam adhibitis medicamentis de vita ejus desperaretur: In tertium & ultrà, diem, fluxus is dum perdurabat, conveniebat fortè *Nob. Dn. Baldunum*, aniculæ hujus Hospes, *Dn. Andreas Vschnerus Haynensi* *Sevatus ab Actis & epistolis* de statu ejus desperato, inter reliqua, mentionem faciens, nil nisi præsentaneam mortem superesse & jamjam imminere asseribat: Ego, qui tùm colloquio huic intereram, hæc audiens, quid, si de Balsamò Mundi, detrimenti parùm, si non levamenti quid allaturò, ipsi propinetur? annuens *Dn. Balduinus*, aliquot illi doses exhiberi jubet: quibus per vices à me propinatis, Hæmorrhagia remissam facere cœpit, & licèt non semel rediret malum hoc, vires tamen, quas antè exerere haudquaquam valuit, tandemque nobilissimo huic medicamento palamam relinquens, cedere omninò coactum fuit, salva jamdum ac sana, D E O clementer benedicente, præter omnium

ex-

expectationem, foeminâ suprâ dictâ super-
stite.

Quàm insignis denique, & laudibus nun-
quam satis de prædicandæ virtutis, in Odon-
talgîâ, Balsamus Mundi sit, in semet ipso
experimentum capere voluit *Nobiliss. Dn.*
Bald. Is cum præteritâ hyemæ ex dentibus
gravissimè laboraret, in Balsamum Mundi
fortè incidit, periculum facturus, in hoc
affectu numquid valeret, ex eodem garga-
rismum sibi paravit, quem parti affectæ ap-
plicans, præsentaneum sensit levamen, do-
lores namque, utut vehementiores pri-
mùm, post horæ unius decursum, præter
omnem spem, evanescere penitus, nec re-
diere hætenus. Finis Observationum En-
gelhardian:

Observes hic velim tam Auri Auræ,
quàm & Balsamî Mundi ortum & incunabu-
la velut Mundi Spiritum esse. Itaque, ut
ad Medicinam præparatus, Mundi Spiritus
hic nihil aliud est, quàm simplex & subtilis
Essentia quinta à corpore ☉ tanquam à ma-
teria crassa & grossa, sive à quatuor Elemen-
torum superfluitatibus separata: sic, quid
impedit, quò minus, è *Tractatu, de Verò Sale*
secreto, Philos. Dni. Nuysement, 4, Cap. voca-
tem cum generalem Lapidem Physicum &
Elixir à natura compositum, quo mediante
omnia sua miracula facit; atque multò ma-
gis admiratione dignum esse, quàm Ché-
E mico.

micorum Lapidem, cui solummodo per hunc ipsum Spiritum concessum est, ut, ad introducendum id, quod deest, in suum simile agat.

Est memoratus mihi totiens Mundi Spiritus hic Essentia penetrabilis omnino atque volatilis odore suavissimo, gustumque amygdalarum præ se dulcium ferens. Vel pauculæ guttulæ, dici vix potest, si hauseris quàmcor recreent, respirandique vias recludant. Uti Spirituum Nutrimentum Alimentumque Pulmonum æstimare non injuria possis. Potestque tantum istius, quantum cochlear capit, absque vehiculo, aut, si morbus pertinacior sit, Auro Auræ potabili, vel, si placet, Mundi Balsamò mistum, præservandæ conservandæque imò & restaurandæ ad extremum valetudini adhiberi: Quòd si Medicamentis tribus istis crudis, ut sic dicam, adhuc, necdum perfectionem eam, quam adspirante DEO propitio consecutus, tantum licet: nihil non profectò ex

(2.) Auro Auræ infertioris Hermetico perfectissimo, i. e. ipso Lapide Medicinali, ex *Alkahest* (eò, quò commemoravimus, modò) præparando, pollicitura sibi Natura Humana imposterum est! Eò enim omnis labor hic tendit, ut & refocilletur ea tueaturque in multos annos, quantumque potest, vindicetur à morbis. Còeterum cum

in

in manu id Eius positum sit, qui super nos negotium curat, exorandus calidissimis nobis precibus Ille: acquiescendumque interim est in universalissimæ Materiæ nostræ Medicamentis. Pro quibus & ipsis, Gloriosissimum Numen, nunquam, faxit, ingrati ut simus!

CAPUT XI.

De Virtutibus Auri Auræ, in Regno Minerali.

Non interturbanda vitæ officia, nec imponenda imbecilli puerorum ætati, quæ adultorum illorumque propria sunt, quos firmata Viros jam fecerit ætas, ut de suo Poëta Princeps mihi istud hic largiatur. Hujus ego præcepti memor.

1. Auro Auræ superioris huic, velut parvuli meo, non tribuo, quæ robustos, eosque decent, qui plus pueris possunt. Nondum enim istud infantia velut annos excessit. Quod si viribus ultra procurrerit, tunc de eodem & benè sperare, & confidere optimè licebit. Quandoquidem autem Solare id Sulphur, Tincturasque jam esse sulphura omnia, apud Philosophos in confesso, opinor, est, fixa scilicet aliisque metallis unita, nullum, jam iterum mihi dubium surgit: plus utique, in cætera,

imperfecta utpote metalla, licitum Auræ huic Auro, postquam de perfectione fermentationeque cum Auro metallico sua ipsi constiterit, quàm Vegetabilia Mineraliaque illa sulphura possunt. Tenendum istud tamen etiam atque etiam est, in stupendo hoc opere, primas omninò Sali universalissimo volatili tribuendas deferendasque esse. Quod ex Nitro uti facillimè obtinearis, si, quæ superius sunt prodita, ea hic recorderis: sic te, exemplo, quò volatile Tartarum redditur, maximè observare præparandi modum etiam velim. Qui ut non parùm paucos rorserit; In his *Ioh. Baptist. Helmontium*, lib. de Febr. *Ludewicum de Comitibus*, in discept. 6. p. m. 38. *Danielem Ludewici*, in Dissert. de Volatil. Tart. Discept. 9. p. m. 66. è contrario extitère tamen, qui nihil quicquam serè laborandum sibi hic ducerent. Adeas, sodes, *D. Joël. Langelott* in Epistola ad præcell. *Natura Curiosos* p. m. 5. 10. & *Dev. vander Bede* in Epist. ad *Langelott*. *D. Georg. VVolffg. VVedel*. in Specim. Exper. Chym. p. m. 55. Alios. *Idem von der Bede* in Experim. & Meditat. circa Rer. Natur. Princ. p. m. 130. & seqq.

Cæterum, paucis abhinc septimanis, multò ego faciliorem inveni viam, quàm non Tartarum modò atque Vitriolum, & Sal commune, atque alia hujusmodi: sed & Nitrum ipsum, paucis admodum horis, in
Mundi

Mundi Spiritum, seu gratissimi planè saporis aquam, alembici vitrei beneficio, destillare & sic porro in volatile Sal album transformare liceat. Unde verum *Alkahest* (beneficio Spiritus concentrati ☉, de quo supra) prodit. Quid? quòd in se ipsum etiam præsentissimi esse instar remedii queat, ardentibus febribus pellendis. Sed de ro hic obiter tantùm.

Sic 2. Inferius Auræ inferioris Hermeticum aurum regno in minerali plus, cōfidimus, posse. Neque enim tantùm *De Petr. Joh. Faber, in Panchymico suo c. 40. l. 4. vix dicenda scripsit de Nitro: nempè, in intimis natura visceribus ignem vitæ clausum contineri, quem si quis coagulare & fixum facere, eique eternam dare auream vel argenteam possit, cum possidere Arcanum; sed & per Nitrum Gansandus opus suum & incepit pariter; manumque ei feliciter ultimam imposuit.*

Quemadmodum igitur dubitamus nulli, Lapidem, è nitroso Liquore *Alkahest* (per se vel cum auro vulgi conjuncto) preparari: sic metalla imperfecta transformaturus, eò uti si velis, projiciendum tibi fuerit Elixir super aurum in tigillo liquatum; ac ita Sal demum istud, ☉ ingressum, in Sal frangibile & friabile mutatur, solubile tamen & liquabile, levissimo calore. Quod quidem (ut ego puto,) dum est auro im-

prægnatum, projectum super metalla imperfecta, ipsum in Aurum transmutat.

Equidem jam olim suspecta, nec sine causâ, Metallorum illa in Aurum plerisque transmutatio fuit; ostentantibus, fucum ut facerent nonnullis, nummos, eosque in aurum versos, dimidiatos, aciculas item & ipsas factas aureas. Traditur hic modus *Glaubero*, (*in Purgat. Philos. p. m. 38.*) quem, si animus sit, consulas licet. Hinc et si *Bartholinus in Phys. spec. p. 4. c. 2. Florentia*, vidisse se, inter res preciosas *Etruriae ducis* clavum continuum restetur, cujus media pars aurum esset, media ferrum; aurum, quousque tincturæ immersus erat; transmutatusque olim diceretur à *Thurneusserto*; sunt vicissimalii tamen, qui pro adulterino habentes post id tempus visum, rejiciunt planè atque evertunt.

Nobilissimus *Dn. Augustus Heyland* / non ita pridem est, quòd ad me viseret. Sermo varius nobis. Nec, quòd ille has terras non obiter inspexisset, de Gallicis tantùm, Italicisque atque Anglicis rebus, sed & aliis erat. tandem, ut est in omni Naturæ opere curiosus, in Chymiam incidimus commodè; cùm Ensiculus, quò scripturi pennas temperare solemus, ipsi quoque memoraretur: Servare se cum, inquit, magni nominis Chymici donum, dum Venetiis esset. Cætera, aciem & nucleum ferri; cuspidem au-

auream esse, tincturæ cujusdam vi atque efficaciam opinantibus, qui vidissent, mutatum in Aurum. Statim incescit in animum tam rari muneris, fateor, visendi cupido, petereque ex Eo adeo coepi, ut ne mittere gravaretur. Annuere ille, hac conditione tamen, uti, mihi quid videretur, literis significarem, si remitterem. Quod me facturum, etiam compromisi. Igitur quamprimum illius mihi facta copia est, ne mirari illum quidem poteram satis. Cuspis dimidium digiti articulum longitudine æquans: Aurum, quale Coronati aurei esse solet. Et ad Lydium lapidem revocatum; respondebat exactè. Ad extremum, ne indicium quidem ullum solidaturæ, ut nec affirmare planè de Tincturâ liceret, nec de arte & combinatione conjicere tamen. Cœterum erat, cur isthuc inclinarem potissimum. Nec mora: Cultellò, mucronem fractò, ex auro & ipse ferruminandum alium curavi. Cui cum lima ab Aurifabro (ei enim istud negotii dederam) accessisset, aut insigniter fallor, aut ornatius nitidiusque haud paulò prodiit opus. Certè Veneriæ illi minimum par videbatur: Ei omnino labor erat quinque horarum. Nec me fingere quicquam hic credas. Amat enim ferrum aut chalybs, imò justo calore cupidè attrahit Aurum. (Quò Experimentò refellitur opinio *Otton. Tachenii in clave*

antiqu. Hippoc. Medic. cap. 8. quod Aurum ferro conglutinari nequeat, priusquam cupream induat naturam.) Sic perpetuò arte vincitur Ars. Nec tam ingeniosa fuit fraus, quam si laborârit, non ingenium aperuerit pariter ac detexerit.

Manet interim hoc, Chalybem, quem diximus hætenus, aliaque imperfecta Metalla, Lapidis Philosophici beneficiò (dummodò obtineri is possit,) transmutari in Aurum verissimè posse.

Qui autem cum *D. Thom. Morefino Alberdoto Scoto de Metall. Caus. ex transubst. D. Nicol. Guiberta. Lotbaring. nec non P. Athanas. Kircheri in Mundi sui subterr. Tom. II. lib. 11. sect. II. c. XI.* rotundè negat, possibilem esse arte purè naturali confectionem Tincturæ Philosophorum, quæ omnia metalla in Aurum Argentumque substantialiter tingat, ac projectione suâ finite in infinitum multiplicet; ille legat *Lancem Periputeticam Valeriani Bonvicini Professoris Padue, Interpellat. brev. Salomonis de Blaueuslein; imprimis verò Mauritissum Spagyr. Pharmac. Reg. D. Ioan. Zwelferi, p. 1. c. 1. & quæ ibi contra dictum Kircherum, pro Chrysopœiæ veritate & possibilitate, adstruxit; nec non Albertum in libro suo 30. de Mineralibus. M. Petri Beni Lombardi de Ferrariâ Tract. ann. 1330. compositum; Henr. Salmuth. lib. 2. tit. 2. p. 340. Ioann. Fr. Miradisl. de Auro lib. 3. cap. 2. Marsil. Ficin. lib. 2.*

de

de vitâ cœl. comp. c. 3. D. Adam à Bodensietu
 Isagog. in Arnold. de Villa nova Rosar. Epist. pra-
 fix. ad Fuggeros ex Basilea p. m. 46. Bernard. Pe-
 not. à Portu Praefat. Apolog. contra Guibertum in
 Tract. Aristlai de L. P. p. m. 91. qui suô tem-
 pore ab Edoardo Kellao Pragæ in ædibus D.
 Thaddæi libram integram argenti vivi in pu-
 rissimum Aurum conversam, guttulâ unicâ
 liquoris rubicundissimi, vidit. Fernel. de ab-
 ditis rerum causis lib. 2. c. 18. D. Ioh. VVolsf.
 Dienheim de Medic. Vnivers. cap. 24. & 25.
 Matth. Vnzer. Anatom. Mercur. Spag. lib. 1.
 cap. 18. M. Georg. Froberg. Histor. de Alchym.
 pag. 78. D. Mick. Mayer. in Symb. aur. Mens.
 p. 219. 471. 480. 523. & 537. I. B. Hel-
 montium, qui in scriptis suis ter publicè fate-
 tur, se projectionem fecisse p. m. 743.
 793. & 671. §. 58. Miscell. Curios. Med. Phys.
 Acad. Nat. Curios. Aur. 1. Ols. 16. D. Ioh.
 Tuckii Chrysogoniam animalem & mineralem p.
 m. 3. & D. G. Morhof, de Metall. Transmut. ad
 D. Langelott. Epistolam p. m. 87, ex seqq. Quam
 Tincturam liget per pauci obtineant, e re-
 rum tamen naturâ proscribere minimè de-
 eet. Habet enim & illa quemadmodum
 arbor scientiæ boni & mali Protoparentum
 nostrorum, suum de cœlo, genium, qui
 rhomphœa bis acuta eam protegat, & curio-
 sos ac indignos arceat, cum pauci sint, qui
 virtutem & divitias affluentes jungere no-
 vère.

De hac Medicina apud antiquum *Antorem Gallicum* ipsa Natura, in Querela sua, ita introducitur:

*Que guerrit toute maladie,
Et qui n'a jamais ne mendier:
Qui en a une once & un seul grain,
Toujours est riche & toujours sain:
En fin se meurt la Creature
De Dieu contente & de Nature.*

CAPUT XII.

*De Virtutibus Auri Aure, in
Regno Vegetabili.*

A Utot *Sendirrogius* est, in *Epil. Tract. Quò*
radis Solares copiosius feriunt, eo major Salis
Nitri quantitas fit & per consequens major frumenti
copia crescit. Verissimè, si quicquam aliud.
Nam, non à terra tantum, aut ab aqua:
& à certo quodam, eoque nitroso sale nu-
trimentum Plantis est. *Experientiam,*
ago, quâ unâ omnium optimè docebimur,
accersamus. Nonne, quò plus salis habent,
hòc feracioribus agris utimur? Quos, (ex-
emplum ut demus,) quòd in animalium
excrementis plurimum Nitri insit, fimus
hine lætos efficit pinguesque. Imò ipsa ho-
minis Urina nihil est aliud, quàm merum
Nitrum, (sed non animatum,) doc. *Theo-
phrast.*

phrast. Paracels. Tract. 1. de Pestilientia p. m. 376.
 sic ex terra, ubi pecudes mingunt, fit &
 coquitur Sal Nitri, *Id. in Fragm. Tract. p. m.*
449. Et sanè, multiplicandarum frugum,
 peculiari è Nitro lixivio, nonnullorum in-
 de esse Secretum, inducimur facile, ut cre-
 damus. Vid. *Recueil Memoires & Conferen-*
ces sur les Arts, & les Sciences Présentées à Mon-
seigneur Le Dauphin pendant l'Année MDC
LXXII. par Jean Baptiste Denis Conseiller & Me-
decin. Ordinaire du Roy. Premierie Conference Tou-
chant la Vegetation de Plantes. p. m. 216.

Nimirum tenet & communis Philoso-
 phorum sententia, posse materiâ ipsorum
 universalissimâ, arborum steriles fecun-
 dari, herbas, floresque atque radices me-
 diâ hyeme produci, quamlibet arborem,
 quater & amplius annò, maturos ex se fru-
 ctus edere, ex arefacta etiam tenerum in-
 stitui surculum, amarosque quantumvis
 fructus omnes dulcescere. *Ioh. Valchio,*
in Tract. Philos. & Chym. Germ. p. m. 232. re-
ferente.

Obtinebat ex eo Magni nomen *Albertus*
Magnus, quod in ipsa frigidissima Brumâ
 omnia genera fructuum, opè hujus æthe-
 rei Balsami, ad plenam & perfectam matu-
 ritatem producere posset, *Dn. Kenelm. Digb.*
dissert. de Plant. Veget. p. m. 72.

Equidem non evertimus nos fidem ho-
 rum verborum, neque, qui ambigat, fa-
 cile

cile est: Mercurium universalem flori cuiusvis plantisque augmentum aliquod odoremque conciliari: quin tamen, unitus 1, cum Auro Auræ superioris nostro fixusque in lapidem, majores sibi vires acquirat, dubium & ipsum esse mihi non potest.

Sed quid Aurum 2. Auræ inferioris perfectissimum, i. e. Lapidem ipsum Philosoph. ex Nitroso *Nikahest* præparatum? Nonne, ante fermentationem Auri, in Regno Vegetabili plus posse fatebimur? Quis neget? Nam, si *Valchium* iterum audimus (p. 253.) Tinctura ex hoc Lapide fit, si, quantum granum milii est, dissolvatur in aqua. quâ in ipsum postea vitis velut cor sive medium infusâ, non illa è vestigio virgam tantum foliaque atque flores, contra communem naturæ cursum; sed, quod omnibus admirabile videatur, fructus etiam maturos nobilesque protrudet. vide *Paracels. in Apocalyps. Herm. de Elix. vite.*

Revocat hoc mihi in memoriam Arcanum istud plantarum resuscitatarum, quo plantas jam cinctas & demortuas quasi, calore, velut divina Mercurii virgula, animatas in vitam revocari, novaque vestiri formâ adferunt. Primus, quod sciam; *Queretanus* in scenam publicam hoc Secretum produxit, à Polono Medico sibi monstratum, non communicatum id tamen: Exinde plures ejus resurrectionem fecere; sed

qui

qui descriptionem eam publico daret, præter *Rosenbergium*, in *Rhodologia*, qui tamen obscuro verborum velo omne texit, & *Sponsonum*, Italum quendam, *Tractatu de Vipera*; sed eodem, imò obscuriore modò, quò *Rosenbergius*, non memini ullum. Crediderim sane, ejus rei experientiam nunquam cepisse, sed vel ex proprio conceptu, vel aliorum malefidâ communicatione retulisse, quæ scriberent; Adducti inde *Billichius* & *Georgius Kirstenius*, hic quidem in *Adversariis Germanicis*, contra *Joh. Agricolum*, in *Thessalo* ille, omnem toti negotio fidem atque assensum derogarunt.

Cæterum, conspexit *Petrus Servius Rom. Med.* Rosam ex cineribus ustis solerti & ingenioso artificio excultis elaboratisque xxiv. horis natam, adultam perfectamque. *Tract. de Nat. & Art. Mir.*

Ex Oratione *Dn. Comitæ Digbei*, Angli, de *Vegetatione Plantarum* habemus, *P. Aθανασium Kircherum* miraculum restitutionis fecisse, modumque operandi communicasse eidem *Digbæo*. At non è cineribus ipsis *Kircherus*, sed è semine plantarum, resuscitationem eam inchoasse videtur, quippe quem de *Regerminatione Plantarum*, Processum suum, describere è cujuslibet semine comperimus. Require, quæ idem *Mundi subterr. L. 12. sect. 4. c. 5. p. m. 413. & 414.* Quæ &, quæ *P. Gaspar Schott. in Mechanicâ Hydraulico-Pneu-*

matica part. 2. class. 1. Mach. 8. Et si itaque *Dn. Petrus Borellus in Histor. & Observ. Medico-phys. Obs. 62.* scribit: Crederem, hac fieri posse, si calcinentur planta in vase clauso, ne sal volatile, in quo latet vis resurrectiva, evaporetur, deinde illud colligendum esse censeo & fixo sali miscendum, ope aquæ vitæ optime, vel roris majalis, & vase sigillato, calore mediocri hac circulari debere per aliquod tempus, ut probè uniantur principia purificata: non tentata tamen unquam mihi ista sunt, fateor; Utur loco roris majalis, convenientiorem huic operi efficaciorque Mundi Spiritum putem. Causas dixi superius.

Observationem merentur & ista *D. Petr. Joh. Fabri, in Palladio spagyrico c. 2.* Per humidum radicale mundi luce imprægnatum in Phialis vitreis posse flores, posse plantas plantari & nuttiri, crescere & germinare, posse & arbores & plantas è longinquis terræ plagis impunè & incorruptè deportari, posse & quater in anno germinare, florere, ferreque fructus, modò ne frigus ambientis aeris externum pepasum fructus impediat & retardet, posse semimortuos resuscitari seu potius renovari. Sed sunt, qui Autoris experientiz hîc diffidunt, imò eam planè volunt sublatam. Sustinui tamen annò proximè elapsò, nec refugi eum ego laborem, interim neque iusta latide debiraque *Borellum* hîc fraudans, qui, quâ cundum, digito velut monstravit, *Histor. & Observ. Medico-Phys.*

Phyf. Ita enim is, *Obs.* 37. Aqua sola, inquit, nutrirî & augeri posse plantas, vix credidiffem, ni, per sex menses, in Phiala aquæ plena Ocymi & Basilici plantæ furculum vidiffem & servaviffem, ubi radices multas, imò innumeras egit, furculos & flores; sed aqua renovanda sæpe est. Observari etiam arbores magnas satis, imò tibie crassitiem æquantés, in terrea parva olla vegetasse, sola irrotatione, terra ejusdem ponderis remanente. Quare credendum est, ab aëre & aqua nutrimentum capere.

Quod idem *Petr. Pater.* cum Nobilissimo *Boyleo* observavit, dum in Oxoniensi Anglorum Academia degeret; summitates Menthæ, Pulegii & Melissæ, probe immiffas in vitreas Phialas aquâ fontanâ, quæ nunquam mutabatur, repletas, explicasse se in radices numerosas & luxuriantia folia. Vid. *Ejusd. Præf. Oper. Medic. & Chym. p. m. 9.* Quod Autores laudati sine dubio ex *Theophr.* *Paracels.* *Metamorph. l. 3. de Conserv. p. m. 17.* perierunt.

Historiam Plantæ, sub ipsa aqua germinantis in Vitro, ex alterius Medici relatione, recenset *Libarius in Syntagm. Arcan. Chym. lib. 1. c. 22.* ejus figuram ibidem depictam habet. Idem narrat apud *Rosenbergium* in *Rhædologia D. Frey*, qui idem in Tulipa se vidisse adferit; nec non *Dn. Jacob. Dobrzenzki* de *Nigroponte*, in *Ameniori Philosophia, de Fontibus*
Part.

Part. 1. pr. 1. Sed longè admirabilius *Autor* memorat *Gallus* in *Tract. Gallico*, *La petite Chirurgie*, dicto, *cap. 22.* qui totum mundum arboribus, plantis, floribus, pratis, fluminibus, montibus, aquis, animalibus &c. exornatum, parvò vitrò spectandum proponit. Cæterum, id ego tantum Phænomenon credo cujusmodi repræsentasse se aliquando *Excell. Tuckins* prodit, *Mysteriò Resurr. Rer. p. m. 65. seqq.*

Observatum & à me idem Vegetabile est in *Magnete*, quem, de quo indicium feci, ipso hoc annò, Universalem posuisssem. Cum enim, decimo nono Martii die, rotundis se ille circulis ostendisset, sicciore ob solares radios circa meridiem aère, equidem *Magnes* hic meus nonnihil in oleum demutatus conspiciebatur. quòd id autem spississimum esset, concrecere mox, arbuscularumque atque fruticum formas, (jucundissimum oculis spectaculum) inducere cœpit.

Quum igitur ex me satis nossem non tantum, Spiritum copiosum esse in aëris elemento & aquæ pariter, imò plus vigere, quàm in aliis elementis; sed & ex Mechanicis percepissem abundè: Saltem in aëre & aquâ crystallinum fixum & volatilem contineri, imò flores, v. g. Tulipas, Anemones, Lilia &c: lixivio, ex iisdem, si effluerint, combustis in cinerem, scapis & caulibus factò, affuso singularum plantarum

ap-

appropriatarum radicibus, mira fecunditate & nitore propullulare: in ipsam rem cogitatione descendens altius, conclusi: si fieri posset, ut aqua, quam *D. Philipp. Sachs à Lewenheim* (in *Oceano Macro-microcosm. p. m. 26.*) mundi menstruum vocat, cum Catholico Sale, seu terrificato Mundi Spiritu augeatur, conservandi ipsius vim potiore multo esse futuram. Universale enim Sal aquæ balsamum est. Et si aqua non est suo igne imbuta, plantas non multum reddet fructíferas; aliquid igitur, cui aqua tantum vehiculi loco servit, intus necessario continetur, nihilque aliud est, quam omnibus rebus fecunditatem tribuens Sal. Huic Sali (rectè cognito vel intellecto;) non tantum omnia vegetabilia, sed etiam omnia mineralia suam originem debere, docet *Dn. Kœnelm. Digb. de Plantar. Veget. p. m. 62.* Imò *Dn. Panorol. Arcan. fascic. II. p. 218.* omnia ex aquâ & igne, velut ex sulphure & Mercurio oriri, adeoque semen esse vim illam vivificantem, conflata ex igne & aquâ, in spermate residentem, ostendere satagit.

His innixus fundamentis, rem ipsam aggressus feliciter sum; Balsamique naturæ universalis fixi, cum vegetabili, beneficio, conservare flores herbasque dedici. Quod ne putes me thrasonicè magis profiteri, quam verius, ecce tibi variae magnitudi

dinis, eosque innixos columinibus, globos vitreos, quos, quocunque libuerit tempore, multiplici florum varietate, à me, anno superiore, refertos, non sine insigni oculorum animorumque delectamento, apud me cernere est. Quod si vires vitamque DEUS Opt. Max. concesserit, Vitreum Museo nostro Viridarium anpus futurus sistet, exhibiturum & ipsum ferum istarum Studiosis Violas, Rosas, Narcissos, Tulipas, Caryophylla, aliasque id genus herbas, cum rarissimi usus, tum præstantiâ colorum secundas nullis. Idque quacunque anni tempestate. Quibus qui paria fecerit, nondum vidi. Imò visurus vix aut ne vix quidem etiam sum præstiturus qui sit. Nisi FLORA nōstra inspecta, quæ, rogatu non obscuri nominis complurium Amicorum, SEMPER - VIVA lucem publicam visura forsitan propediem est.

Equidem, injici nonnullas mihi remoras, video; At enim differre ista uti possunt, ita auferre promissa non possunt.

Tu verò, quisquis es, benevole *Lector*, cuicunque aliquid in hoc meo Tractatu non perspectum intellectumve est primò intuitu; quæso, suspende in his, de quibus tibi non liquet, judicium tuum; & de iis, quæ tibi videntur satis liquere, ne quid pronuncia temerè. Nec alium ferò in re arcanà calculum,

culum, quàm de tua fama à bono Viro velis apponi.

Interim Majestatem Naturæ Naturantis nondum adoravit, neque Naturæ Naturatæ decessit satis, qui divini operis Hermetici possibilitatem non credit, realitatem ignorat vel contemnit. *Hurin. à Parma Paris.*

Verissimè enim à Senecâ istud proditum olim est: Multum egerunt, qui ante nos fuerunt, sed non peregerunt: multum adhuc restat operæ, multumque restabit; neque ulli nato post multa sæcula præcidetur occasio aliquid adhuc adjiciendi.

*Querit in abstruso, divisa Cupido meatu
Aurum, & vel scorias, vel nisi grana
legit.*

*Infima plebs sapiat: sapiens quid abundet
in Auris*

*Novit, & loc Auri nomine jure re-
cat.*

*En Tibi œu duplâ, monstrantes, lampade
Soles,*

*Quam calcant alii, non sine mole viam!
Vt mira virtute trahat Cælestia Magnes.*

*Conspirant Salia & Sulphura Sulphuri-
bus.*

*Sic jam Magnes amat non ferrum; Vesci-
tur Aura:*

De-

Depluit in Danaës Jupiter igne sinum.
Aurea nunc etiam comitari ferrea dicas
Seçula. Vix pretio grande venit pretium.
Nil melius posset votis impunè precari
Tangere & Ascadici Regis iniqua Fames.

F I N I S.

IS

ES

PHI
dem.

m.

✓

M

Ta

PHOSPHORUS

Hermeticus,

Sive

MAGNES

Luminaris

CHRISTIANI ADOLPHI

BALDUINI, S. R. I. Academ.

Nat. Curiosor. Colleg. Cognom.

Hermetis.

Madrigal.

Es wer die neue Welt
Noch hinter ihrem Meer ver-
stecket /

Wenn nicht ein kluger Held /
Der Flavius von Cosen /
Die Kräfte des Magneten Steins
Und ihren Nutz entdecket.

Es fehlet nur noch eins /

Dadurch die schmerzliche Fahrten
Nach Gold da besser werden.

Das ist / o Hermes Sohn /

Dein feurigen Magneten Stein /

Dein selbst erfundner Phosphorus,

Der mit verführten Schein

Des Jasons Schiff regiren muß.

Hier glänzt ein neuer Stern : wir fah-
ren hell und schnell

Und sehens schon von fern : dort hengt
das güldne Fell!

Dieses schrieb aus erhellender
Schuldigkeit / zu stets wehren
den Andenken / seinem hoch-
werthesten Freunde

Johann Engelhart
Medic. C.

Luce nihil pulchrius, nihil
 suavius, nihil admirabilius,
 Absque hac si esset, Mun-
 dus ipse putcher non esset.
 Hinc iidem lucis natales qui Universi,
 Primus Mundi Ornatus, prima perfe-
 ctio Lux fuit.

Est autem Lux quædam scintillans, si
 non in omnibus, tamen plurimis corpo-
 ribus naturalibus, & ex iis quasi effluens
 uti in Scolopendra, insecto illa, (Nas-
 sel /) quod in tenebris lucet, vid. *Pi-
 Athan. Kircheri lib. 1. part. 15. Arte
 Magn. c. 6. §. 1. in Leonæ, Equis, Tau-
 ris, Lupis, Agnis, Canibus, Vulpibus,
 Felle, Hyæna, avibus, piscibus, mari-
 bus, serpentibus &c. D. Th. Barthol. lib.
 II. c. 2. & seqq. ex quibus præ reliquis
 Lampyrides conspicuæ, D. Petr. Joh.
 Faber in *Pallad. Spag. cap. 17. p. 165. &
 Giciadelæ, d. Kircher, in Arte de Luce &
 Umbra l. I. c. 6. in plantis, ut in Fungo
 stellato & Baara, nec non in Lighis pu-
 tridis, imò in carne vervecina, nocte in-
 star multarum Lampyridum lucente,**

Ref.

Ref. *Dn. Petr. Borell. Hist. & Obs. Medico-Phys. Centr. 1. Obs. 3.* in nobili puella
 gratioſiſſimæ formæ, quæ dum capillos,
 pectine implicatos, diſſolveret, flam-
 mas velut ardentes coelo ſtellas e capite
 in ſinum excuſſit. *Joh. Niterberg. l. 1. c. 7. Hiſt. Nat. peregr. in Ventrali mulieris*
ſcintill. quod vidit Baco Verulamius de
naturali & Univerſali Philoſophia, in
 aqua marina, quæ multum ejicit lumen.
Dn. Nicol. Papin. in tract. Gallico, de la
Lumiere de Mer. & Dn. Monconys in T. I.
Itin. Luſit. p. 13. in Gemmis & Lapi-
 dibus, e. g. in Carbunculo, qui omnium
 ardentium gemmarum principatum ha-
 bet. *Iſid. lib. 16. c. 13. Plin. l. 2. c. 8. An-*
ſelm. Boot. Gemm. hiſt. l. 2. c. 8. licet ſint
 perdocti Viri, qui (ſatis ſpecioſe) ullos
 dari Carbunculos lucentesvè gemmas
 pernegant: *Boët. de Boot Gemm. & Lap.*
Hiſt. l. 2. c. 8. Joh. de Laet. in Capite ſuo
de Carbunculis & Rubinis. Muſæum Wor-
mian. cap. 17. p. 103. Sed lege *Benevenuto*
Cellini nell' Arte del Gioiellare lib. 1. p. 10.
 In Adamante *Dn. Clayton. Dn. Rob.*
Boyl. Nob. Angl. Enarrat. quar. Obſerv.
de dicto Lapide p. m. 433. & in ſimili
 Ada-

Adamante, quem ope aquæ paulò plus quam tepidæ eo reduxit, ut luceret in obscuro, dict. *Autor in specim. de Orig. & Virt. Gemm. p. m. 124.* in Lapide Bononiensi, qui, certâ ratione præparatus Lucique expositus, eam ita imbibit, ita tenaciter eam sibi incorporat, ut, si loco tenebroso ex theca depromptus exponatur, conceptam lucem conservatamque non secus, ac vivos carbones, non sine intuentium admiratione, diffundat. vid. *Dn. Olavum Worm. in Museo cap. 5. p. m. 46.* & *Dn. Fortunium Licetum*, qui expresso hoc egit. Invenitur ejus Minera apud Tolosam, ubi lapides Aluminis, vulgò *Alume de Rocca*, fodere solent, doc. *P. Kirch. in Arte Magnet. Lib. 3. part. 4. quest. 2. p. m. 463, 464. & 469.*

Hinc statuit *Dn. Joh. Bapt. Helmont. in Tract. Magnum Oportet. fol. n. 97. n. 35.* Lumen esse reverà Ens extra Lucem. Nam, scribit, penes me asservo Silicem, quem si ad ætherem, Sole existente supra horizonem, exposuero, ad spatium trium vel quatuor saltem pansonum, ac inde ad obscurum locum detulerò, servat conceptum

F

Se-

Solis lumen, ad aliquod simile fortassis spazium.

Quæ dum mecum aliquotiens ponderarem, coepi eadem operâ & de Lapide Luminari cogitare, & annon idem ex Materiâ nostrâ Universalissimâ possit parari. Quò quidem me passus Rationes istas adducere sum: quod eidem Philosophicum Ignem scirem inesse: nec, qui impossibile id statuerent, meminissim: quodque pes, ut sic dicam, caputque est, scripsisse de N. legeram Dn. D. B. (cujus penes me MSC. asservo:). soluto in Menstruo Phil. à se ☉, Menstruum nihil quicquam de Colore mutasse: noctu autem, speciem ardentissimi aut lucidissimi luminis præbuisse, ita, ut ad fulgorem ejus, non videri tantum omnia distinguique clarissimè, sed & minutissimi characteres legi possent ac scribi, non aliter, ac si candelas, hinc inde dispositas, quis accenderit.

Itaque ante paucos admodum dies, cum in conficiendo *Alkalest* studium atque operam posuissim, distillatione peractâ, Retortam vitream, frigidatam, intus deprehendi lucere, candentis ferri
in

in modum, effectamque Lapidem Lu-
minarem. Credibile erat, præstitisse,
quod videram, meum *Alkabeſt*; qui pe-
netraſſet. Mirabilitatem verò Naturæ!
Undè magis idoneum, iſti Partui, non
occurrit, in præſens quod imponerem,
Nomen, quàm quod fronti præſcripti,
PHOSPHORUS HERMETICUS,
ſive *MAGNES LUMINARIS*.
Inde enim mihi videor obſervaffe.

(1.) Phosphorum iſtum interdium ex
Luce Solis (parum intereſt, nubium
diei ſit, an ſerenum,) intra pauca horæ
unius minuta, ſplendorem adeò attra-
xiſſe, uti igneus planè atque ſcintillans,
non ſine maxima omnium admiratione,
adpareret. Unde colligere licet, & Lu-
nam eòdem modò Solis ſplendorem
continere. Ut in mentem poſſit venire,
Philoſophos veteres Subjectum ſuum
Catholicum ex quo Phosphorus hic
conficitur, eà cauſâ *Lunariam* nuncu-
paſſe. Eſt hic ille ignis cœleſtis, quem
Japeti filius, *Prometheus*, *Minervæ* con-
ſilio, clam è cœlis ſuſtulit. Ignis ille in-
viſibilis *Zoroaſtris* & *Heracliti*, de quo
Calcidius, Hinc Spiritus igneus *Mer-*

curii Trismegisti & aliorum Veterum.

(2.) Quantula Lux candelæ accensæ? Et reconditus tamen in isthoc *Phosphoro* meo ignis attrahit Lumen, vel atomos igneas, efficiturque ipse ut luceat. Etiam si non admoveatur candelæ propius. Quod experimento Doctrinam de Atomis stabiliri liceat.

(3.) Quum non ignorarem, Magneticam Acum in vitro, etiam evacuato, à Magnete communi extra applicato cieri: & ipse, avidus cognoscendi, Luminarem meam Magnetem vitro intulsi: qui nihilominus, ex Luce Solis & Candelæ accensæ, id quod debuim facere, Lumen attraxit. Unde meridiano Sole clarius patet, vitrum poros habere; quod non furtivè tantum ingredi subtilissimus aer, egredique; sed & materiale lumen penetrare valeat *P. Gasp. Schatto* autore: in *Tech. Curios.* l. 4. c. 5. *Serut.* 1. §. 2. vide & *Obs.* 62. *Dn. Olai Borrichii* in *Actis Medic. & Phys.* *Dn. Bartholin.* ann. 1671. & 1672.

(4.) Non hic, albo parieti admotus, meus *Phosphorus* tantum in tenebris splendet; sed & illustrat & lumen spargit:

git : Lunæ exemplô , quæ & ipsa mutuatitium à Sole Lumen orbi imper-
tit.

(5.) Equidem repositus in abdito aliquandiu *Phosphorus* , Lumen adscititium suum velut deponit ; quod , verisimile est , ad Solem videt : Mare igneum illud , (quem *Dn. Seb. Wîrdig in Nov. Medic. Spir. l. 1. c. 27. §. 4.* vocat ,) aut ad aërem interim remigrare . Cæterum redditus Luci publicæ , aut Candelæ falsim accensæ , repetit , quem deposuerit antè , suum splendorem . Quod , quotiens libuerit , præstiturus sanè hic tibi , ac in perpetuum quidem , est .

(6.) Immisi , cum se inlustrem ille maximè præbuisset , in Vitrum , spiritui ☉ plenum , *Phosphorum* meum . Cæterum tantum abest , ut de splendore suo demitteret quicquam , uti potius idem isti , velut antea ; duraret .

Extraxi autem (7) siccatumque in oculo suo latere , ut amitteret , quod sibi luminis peperisset . Quô factô , in-
clusi ipsum eô , quô dixi , modô , denuo Vitro , frigida pleno , de lumine certior futurus ; quod , existimabam , ex sereno

aëre attracturum iterum esse. Nec spes
fefellit. Continuo enim fulgorem
igneum, qualis cum summus est, esse
solet, assumere ille: ut sic liquido inde,
putem, constare, neque inclusam ei Phi-
losophicum ignem, neque attractum
splendorem, tantum virium frigida esse,
quæ extinguat impediaturque.

(8.) At enim iterum ille *Phosphorus*
meus, post id factum, ad priora rediens,
posuit lumen, de quo totiens nobis ha-
tenuis sermo. Igitur calida fornaci im-
positus, experiri volui, repetiturus num
esset. Et sanè repetiit, cœpitque, velut
antea, radiare, ut, ubi statissem, ex-
pers lucis esset conclave.

Venit hinc in opinionem, (9.) Lumi-
narem istum Magnetem, quod non alie-
no tantum lumine gaudeat, proprio sed
& ipsum igne lucere. At non, nisi ex-
ternò aliquò excitaveris prius. Ua ferè
ratione, quâ candens ferrum immisso sibi
lumine fulget, sed quod ab igne accen-
sum sit. Sicut etiam illustratio Luna
non reflexione aliquâ, sed accensione
fieri amat.

Uti igitur genuina hujus luminis de-
tur

tur ratio, suppono (10.) aërem à Sole, vel igne, illuminatum vapore quodam, subtilissimo & Luci concipiendæ aptissimo refertissimum esse. Nam Lux in lucido manet, Lumen à luce egreditur. Lux in Sole, Lumen in aëre. Lucidus Sol, illuminatus aër est; vel secundum *Paradoxon 7. Dn. Wrdtg. lib. 1. c. 7.* Ignem, Lucem, Lumen esse spiritus; Igitur

(11.) Quod in *Phosphoro* meo Philosophicus sine dubio ignis Centri vicem impleat induatque quæ Magnetis indolem, est: non hinc fieri nequit etiam, quin, ob mutuum ille consensum, ignem cum, sive splendorem, quem radians Sol ac ignis item jacit, spirat & spargit, rapiat & ex inopinato sumat.

Quemadmodum ergò (12.) plurima, *Phosphori* hujus *Hermetici* beneficio Mirabilia posse exhiberi, (quæ excogitare, cuivis, pro eâ, quâ est ingeni sagacitate, integrum sit, ego habeo sic, prorsusque animum meum induco: ita cum primis tentandum

(13.) Istud fuerit: Annon ex ejusdem principio, puta, *Alkabeſt*, (quem in

centrum redactum ignem, opinor, rectè
dixero) ignis antiquorum perpetuus
(quò de desperasse *Kircherum*, dubitare
non sistant, quæ *Mundo subterr. l. 8.
sect. 3. p. m. 71.* prodita ab Eodem legi-
mus:) restitui possit commodè; quem
in rerum olim existisse natura, tot opi-
natissimorum Autorum loca testantur.
vid. inter cætera *Dn. Fortun. Licet: de
Lucern. antiquor. lib. 1. c. 1. Dn. Ernest.
Berggrav. in Biolychn. Dn. Daniel Sennert.
capite de longa inedia. Alexand. Tasson. in
Quæstis lib. 1. q. 26. Hermolans Barbarus
l. 5. in Corollar. M. Zuer. Bonhorn in Quæst.
Rom. p. m. 49. Panciroll. Rer. Memor.
deperdit. part. 1. Tit. XXXV. p. 184.*

Quid? quòd persuasissimum nobis
(14.) est: Lapidem Philosophicum,
(qualem quidem proditurum è Materia
universalissimâ speramus,) cùm sit, præ-
ter inclusum Centro ignem, nihil, pari
modo, & indefinenter quidem, emissu-
rum lumen necessariò esse! Quanquam
in omnibus Philosophorum libris, quos
quidem videre mihi contigerit, nec vola-
tus nec vestigium extet. præterquam
in eo, quod, de Itinere suo quem dedit,

Fri-

Fridericus Gallus, manu exaratum; legi nuper. Convenisse se, ait, quem, quod à reliquo cœtu viventium religio sua hominem abduxisset, Anachoretam vocamus. *P. Michael* dicebatur: Et erat aliàs nobili *Transmansdorffiorum* genere oriundus. Monasterium quatuor milliarium spatio distans *Landsbergâ*. Hic vero se vidisse imprimis mirificam rem! Ostendisse enim hunc sibi secreto *Tincturam*. magnitudinem si spectes, non multum fabam excedentem, eamque majusculam. Colorem autem eum fuisse, qui & *Granati* lapidis esse solet, quales è Bohemiâ adferuntur non pauci. Præcipua ipsi dos splendor. Lampadem credidisses, in vitro ardentem.

Dignissima certè res, in quâ investigandâ & exponendâ ponamus studium & operam. χαλεπαὶ τὰ χαλὰ: Exerceant ingenii sui vires, in hoc admirabili opere honoratissimi Dnn. COLLEGÆ mecum & improbis laboribus negotii difficultatem superent. Utilitatem maximam cum pari gloriâ conjunctam ex opere perfecto reportabunt.

F I N I S.

The first of these is the fact that the
 Government has not yet decided
 whether it will accept the offer of
 the United States to purchase the
 Alaska Pipeline. The second is the
 fact that the Government has not yet
 decided whether it will accept the offer
 of the United States to purchase the
 Alaska Pipeline. The third is the fact
 that the Government has not yet
 decided whether it will accept the offer
 of the United States to purchase the
 Alaska Pipeline.

1. The first part of the document is a circular stamp that reads "RECEIVED" around the perimeter. In the center of the stamp, the word "MAY" is visible, along with some other partially legible text.

curii Trismegisti & aliorum Veterum.

(2.) Quantula Lux candelæ accensæ? Et reconditus tamen in isto *Phosphoro* meo ignis attrahit Lumen, vel atomos igneas, efficiturque ipse ut luceat. Etiam si non admoveatur candelæ propius. Quæ experimento Doctrinam de Atomis stabiliri liceat.

(3.) Quum non ignorarem, Magneticam Acum in vitro, etiam evacuato, à Magnete communi extra applicato clari: & ipse, avidus cognoscendi, Luminarem meum Magnetem vitro intulsi: qui nihilominus, ex Luce Solis & Candelæ accensæ, id quod debuim facere, Lumen attraxit. Unde meridiano Sole clarius patet, vitrum poros habere; quod non furtivè tantum ingredi subtilissimus aer, egredique; sed & materiale lumen penetrare valeat *P. Gasp. Schatto* autore: in *Tech. Curios.* l. 4. c. 5. *Sorut.* l. 1. §. 2. vide & *Obs.* 62. *Dn. Olai Borrichii* in *Actis Medic. & Phys.* *Dn. Bartholin.* ann. 1671. & 1672.

(4.) Non hic, albo parieti admotus, meus *Phosphorus* tantum in tenebris splendet; sed & illustrat & lumen spargit:

git : Lunæ exemplô, quæ & ipsa mutuatitium à Sole. Lumen orbi imper-
tit.

(5.) Equidem repositus in abdito aliquandiu *Phosphorus*, Lumen adscititium suum velut deponit; quod, verisimile est, ad Solem videt: Mare igneum illud, (quem *Dn. Seb. Wirdig in Nov. Medic. Spir.* l. 1. c. 27. §. 4. vocat,) aut ad aërem interim remigrare. Cæterum redditus Luci publicæ, aut Candelæ saltem accensæ, repetit, quem deposuerit antè, suum splendorem. Quod, quotiens libuerit, præstiturus sanè hic tibi, ac in perpetuum quidem, est.

(6.) Immisi, cum se inlustrem ille maximè præbuisset, in Vitrum, spiritu ☉ plenum, *Phosphorum* meum. Cæterum tantum abest, ut de splendore suo demitteret quicquam, uti potius idem isti, velut abtea; duraret.

Extraxi autem (7) siccatumque in occulto sibi latere, ut amitteret, quod sibi luminis peperisset. Quô factô, in-
olusi ipsum eô, quô dixi, modô, denuo Vitro, frigida pleno, de lumine certior futurus; quod, existimabam, ex sereno

aëre attracturum iterum esse. Nec spes
fefellit. Continuo enim fulgorem
igneum, qualis cum summus est, esse
solet, assumere ille: ut sic liquido indè,
putem, constare, neque inclusam ei Phi-
losophicum ignem, neque attractum
splendorem, tantum virium frigida esse,
quæ extinguat impediaturque.

(8.) At enim iterum ille *Phosphorus*
meus, post id factum, ad priora rediens,
posuit lumen, de quo totiens nobis ha-
tenuis sermo. Igitur calida fornaci im-
positus, experiri volui, repetiturus num
esset. Et sanè repetiit, cœpitque, velut
antea, radiare, utur, ubi statuissem, ex-
pers lucis esset conclave.

Venit hinc in opisionem, (9.) Lumi-
narem istum Magnetem, quod non alie-
no tantum lumine gaudeat, proprio sed
& ipsum igne lucere. At non, nisi ex-
ternò aliquò excitaveris prius. Eâ ferè
ratione, quâ candens ferrum immiso sibi
lumine fulget, sed quod ab igne accen-
sum sit. Sic ut etiam illustratio Lunæ
non reflexione aliqua, sed accensione
fieri amat.

Uti igitur genuina hujus luminis de-
tur

tur ratio, suppono (10.) aërem à Sole, vel igne, illuminatum vapore quodam, subtilissimo & Luci concipiendæ aptissimo refertissimum esse. Nam Lux in lucido manet, Lumen à luce egreditur. Lux in Sole, Lumen in aëre. Lucidus Sol, illuminatus aër est; vel secundum *Paradoxon 7. Dn. Wrdtg. lib. 1. c. 7.* Ignem, Lucem, Lumen esse spiritus; Igitur

(11.) Quod in *Phosphoro* meo Philosophicus sine dubio ignis Centri vicem impleat induatque quæ Magnetis indolem, est: non hinc fieri nequit etiam, quin, ob mutuum ille consensus, ignem cum, sive splendorem, quem radians Sol ac ignis item jacit, spirat & spargit, rapiat & ex inopinato sumat.

Quemadmodum ergò (12.) plurima, *Phosphori* hujus *Hermetici* beneficio Mirabilia posse exhiberi, (quæ excogitare, cuivis, pro eâ, quâ est ingenti sagacitate, integrum sit, ego habeo sic, prorsusque animum meum induco: ita cum primis tentandum

(13.) Istud fuerit: Annon ex ejusdem principio, puta, *Alkabeſt*, (quem in

centrum redactum ignem, opinor, rectè
dixero) ignis antiquorum perpetuus
(quò de desperasse *Kircherum*, dubitare
non fiant, quæ *Mundo subterr. l. 8.
sect. 3. p. m. 71.* prodita ab Eodem legi-
mus:) restitui possit commodè; quem
in rerum olim existisse natura, tot opi-
natissimorum Autorum loca testantur.
vid. inter cætera *Dn. Fortun. Licet: de
Lucern. antiquor. lib. 1. c. 1. Dn. Ernest.
Burggrav. in Biolychn. Dn. Daniel Sennert.
capite de longa inedia. Alexand. Tasson. in
Quæstis lib. 1. q. 26. Hermolans Barbarus
l. 5. in Corollar. M. Zuer. Boxhorn. in Quæst.
Rom. p. m. 49. Panciroll. Rer. Memor.
deperdit. part. 1. Tr. XXXV. p. 184.*

Quid? quòd persuasissimum nobis
(14.) est: Lapidem Philosophicum,
(qualem quidem proditurum è Materia
universalissimâ speramus,) cum sit, præ-
ter inclusum Centro ignem, nihil, pari
modo, & indefinenter quidem, emissu-
rum lumen necessariò esse. Quanquam
in omnibus Philosophorum libris, quos
quidem videre mihi contigerit, nec vola
ejus nec vestigium extet. præterquam
in eo, quod, de Itinere suo quem dedit,

Fri-

Fridericus Gallus, manu exaratum; legi nuper. Convenisse se, ait, quem, quod à reliquo cœtu viventium religio sua hominem abduxisset, Anachoretam vocamus. *P. Michael* dicebatur: Et erat aliàs nobili *Transmansdorffiorum* genere oriundus. Monasterium quatuor milliarium spatio distans *Landsbergâ*. Hic vero se vidisse imprimis mirificam rem! Ostendisse enim hunc sibi secreto *Tincturam*. magnitudinem si spectes, non multum fabam excedentem, eamque majusculam. Colorem autem eum fuisse, qui & *Granati* lapidis esse solet, quales è Bohemiâ adferuntur non pauci. Præcipua ipsi dos splendor. Lampadem credidisses, in vitro ardentem.

Dignissima certè res, in quâ investigandâ & exponendâ ponamus studium & operam. *καλεπαὶ τὰ καλὰ*: Exerceant ingenii sui vires, in hoc admirabili opere honoratissimi Dnn. COLLEGÆ mecum & improbis laboribus negotii difficultatem superent. Utilitatem maximam cum pari gloriâ conjunctam ex opere perfecto reportabunt.

F I N I S.

[The page contains faint, illegible text.]

